

AFFALDSPLAN 2021-2033



Billund
kommune

FORORD

I Billund Kommunes affaldsplan for 2021-2033 beskriver vi vores mål for forebyggelse og effektiv udnyttelse af borgernes og virksomhedernes ressourcer.

Billund Kommune vil bidrage til at knække affaldskurven og vende brug-og-smid-væk-kulturen til genanvendelse. Det handler om at mindske spild og forbrug af jordens ressourcer, samtidig med vi holder ressourcerne i gang i mere direkte genbrug.

Affaldsplanen tager udgangspunkt i vores udviklingsstrategi *Fremtidens Legeplads*, der indbyder til undersøgende, nysgerrig og inddragende måder at udvikle kommunen på. Målet er at finde holdbare og kreative løsninger sammen med borgere, virksomheder og lokalsamfund. Der er fire temaer i affaldsplanen: Affaldsforebyggelse, Erhvervsaffald, Kommunikation, Dialog og undervisning, og Kommunen som virksomhed.

Med affaldsplanen vil vi sammen med borgere og virksomheder fortsætte udviklingen af affaldsordninger og skabe nye visioner, så vi kan blive endnu bedre til at udnytte ressourcerne på affaldsområdet.

Rigtig god læselyst



Formand for Teknik- og Miljøudvalget, Per Nyhus

LÆSEVEJLEDNING:

Denne læsevejledning skal give dig et overblik over de forskellige kapitlers indhold, så du let kan finde frem og tilbage til de forskellige emner du ønsker et nærmere indblik i. Se nedenstående kapiteloversigt for nærmere beskrivelse af planens indhold.

Du kan også finde en Pixiudgave af Affaldsplan 2021-2033 på Kommunens hjemmeside.

Kapiteloversigt:

1. Indledning: Formål og struktur med affaldsplanen som helhed
2. Rammerne for affaldsplan: Beskriver de europæiske og nationale lovkrav, regler og mål for håndtering af affald, som denne plan er underlagt.
- 3-6: Evaluering og kortlægning: Beskrivelse af kommunens affaldsordninger, affaldsmængder og behandling, genanvendelsesprocent samt en evaluering af kommunens tidligere affaldsplan 2014-2020.
7. Handlingsplan 2021-2033: Beskrivelse af udvalgte indsatsområder og målsætninger Billund Kommune vil arbejde med i den kommende planperiode. Indsatserne er fordelt på fire overordnede temaer, som er udpeget med henblik på at udvikle affaldsområdet i kommunen.
8. Planlægning: Beskrivelse af nye affaldsordninger der forventes indført i planperioden. Her findes ligeledes en beskrivelse af den kommende husstandsindsamling.
9. Tidsplan: Oversigt over hvordan Billund Kommune vil komme i mål med de udvalgte initiativer og nye affaldsordninger. Herunder findes ligeledes en beskrivelse af hvordan der vil arbejdes på at indfri ordningerne i planperioden.
10. Økonomi: Kort beskrivelse af planens økonomiske aspekt.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Læsevejledning:	1
1. Indledning	6
2. Rammerne for affaldsplanen	8
2.1 Europæiske rammer og krav.....	8
2.2 Ny klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi	8
2.3 Lokale rammer for affaldsplanen.....	9
2.4 Fysiske forhold i Billund Kommune	9
EVALUERING OG KORTLÆGNING	10
3. Kommunale ordninger – Affaldsindsamling og behandling	12
3.1 Hente- og bringeordninger	12
3.2 Genbrugspladser.....	13
3.3 Behandlingsanlæg: Deponi, forbrænding og sortering.....	14
4. Genanvendelsesprocent og Bilag 5-%.....	16
4.1 Sammenligning med samarbejdskommuner	16
5. Kortlægning af affaldsmængder i Billund Kommune.....	18
5.1 Samlede affaldsmængder produceret i Billund Kommune.....	18
5.2 Affaldsmængder husholdning.....	19
5.3 Prognose for fremtidige affaldsmængder	20
5.4 Affaldsmængder erhverv	20
6. Status på seneste Affaldsplan 2014-2020.....	24
6.1 Ressourceplan 2014.....	24
6.2 Affald i børnehøjde – Billund Kommune som Børnenes Hovedstad	24
6.3 Projekt sammen finder vi ud af det	25
6.4 Nytænkning af genbrugspladser og miljøstationer	25
6.5. Indsatsområder i Billund Kommune	26
MÅLSÆTNING OG PLANLÆGNING.....	28
7. Handlingsplan 2021-2033	28
Tema 1: Affaldsforebyggelse, direkte genbrug og øget genanvendelse.....	30
Indsatsområde 1.1: Direkte genbrug og cirkulær økonomi.....	30
Indsatsområde 1.2: Fjernelse af småt brændbart og deponi.....	31
Tema 2: Erhvervsaffald.....	32
Indsatsområde 2.1: Anmeldelse af bygge- og anlægsaffald.....	32
Indsatsområde 2.2: Generelle vejledende virksomheds- og konsulentbesøg.....	32
Tema 3: Kommunikation, dialog og undervisning.....	34
Indsatsområde 3.1: Kommunikation og dialog med borgerne	34
Indsatsområde 3.2: Dialog på genbrugspladsen.....	34
Indsatsområde 3.3: Undervisning med affald, genbrug og genanvendelse i fokus.....	34

Tema 4: Kommunen som virksomhed.....	36
Indsatsområde 4.1: Sortering på de kommunale institutioner.....	36
Indsatsområde 4.2: Sortering i det offentlige rum	36
8. Planlægning.....	38
8.1 Den fremtidige affaldssortering i Billund Kommune - på kort og lang sigt.....	38
8.2 Ombygning på Billund og Grindsted genbrugsplads.....	40
8.3 Asbest og eternit	40
9. Vurdering og tidsplan for Affaldsplan 2021-2033	42
9.1 Tidsplan:	43
10. Økonomi.....	44
11. Henvisning.....	45

FIGUROVERSIGT

Figur 1	Fordeling af beboede boliger i Billund Kommune 2020.....	9
Figur 2	Fordeling af madaffald, restaffald og affald indsamling til genanvendelse i 2020 Billund Kommune	12
Figur 3	Affaldsfraktioner i restaffald & Figur 4 Affaldsfraktioner i madaffald 2019.....	13
Figur 5	Piktogrammer for kildesortering i henteordningen for genbrugsbeholderen	12
Figur 6	Fordeling af affaldsfraktioner indsamlet i genbrugsbeholderen 2020.....	13
Figur 7	Affaldsmængder fordelt pr. genbrugsplads.....	14
Figur 8	Placering af genbrugspladser i Billund Kommune.....	14
Figur 9	Ejerkommunerne i Deponi Syd I/S.....	15
Figur 10	Ejerkommunerne i Energnist I/S	15
Figur 11	Ejerkommuner i AFLD.....	15
Figur 12:	Bilag 5-% 2017-2020	17
Figur 13:	Fordeling af affald pr. indbygger i AFLD-kommunerne	16
Figur 14:	Bilag-5% samarbejdskommuner.....	17
Figur 15	Behandlingsformer af husholdnings- og erhvervsaffald samt samlede affaldsmængder.....	19
Figur 16	Mængder af husholdningsaffald pr. indbygger opgjort i kg/år	19
Figur 17	Behandlingsform af husholdningsaffalds 2012-2020	21
Figur 18	Behandlingsform af henteordninger 2012-2020	21
Figur 19	Prognose for affaldsmængder Billund Kommune 2018-2050.....	23
Figur 20	Erhvervsaffald efter behandlingsform 2012-2019	20

TABELOVERSIGT

Tabel 1	EU's målsætninger for genanvendelse af kommunale indsamlet affald	8
Tabel 2	Affaldsmængder opgjort i hele tons til forbrænding frem mod 2020	15
Tabel 3	Samlet affaldsmængde husholdningsaffald 2019	18
Tabel 4	Affaldsordninger i Billund Kommune	39
Tabel 5	Prioritering af indsatsområder og nye affaldsordninger i Affaldsplan 2021-2033	42
Tabel 6	Oversigt over affaldsordninger i Billund Kommune pr. 2019/2020.....	46-47
Tabel 7	Husholdningsaffald 2019 fordelt på H-koder	48
Tabel 8	Erhvervsaffald 2019 fordelt på E-koder.....	50-51

BILAGSOVERSIGT

Bilag 1:	Oversigt over affaldsordninger og -mængder for husholdningsaffald
Bilag 2:	Oversigt over affaldsmængder for erhvervsaffald

1. INDLEDNING

Ifølge Affaldsbekendtgørelsen¹ skal kommunerne i Danmark udarbejde en affaldsplan hvert 12 år. Mindst hvert 6 år skal planen revideres. Formålet med den kommunale affaldsplan er at gøre status på den nuværende håndtering af affald i kommunen, sætte nye målsætninger og lægge en plan for den fremtidige affaldshåndtering. Derfor består planen af to dele. Første del udgør en kortlægning og evaluering af affaldsmængderne, hvor anden del beskriver nye mål og planer for affaldsområdet.

I første del beskrives de nuværende ordninger for affaldsindsamling i Billund Kommune, de affaldsanlæg kommunen benytter samt en kortlægning af de producerede affaldsmængder. Første del indeholder ligeledes en evaluering af den tidligere affaldsplan.

I anden del findes de målsætninger Billund Kommune har fastsat frem mod år 2033. Disse har til formål at mindske forekomsten af affald og håndtere det affald kommunens borgere og erhverv producerer på bedst mulig måde. Planlægningsdelen beskriver de nye affaldsordninger der påtænkes at implementeres i planperioden. I denne del af affaldsplanen findes ligeledes en kort beskrivelse af planens økonomiske konsekvenser.

Affaldsplanen er et styrings- og planlægningsværktøj, som skal understøtte at Billund Kommune når de fastsatte mål og krav for affaldsområdet. Målsætningerne for Billund Kommune er beskrevet i ni indsatsområder, som hver sætter fokus på udvalgte affaldsfraktioner, særlige målgrupper eller strategiske emner.

Indsatsområderne tager udgangspunkt i fire overordnede temaer

- Tema 1: Affaldsforebyggelse, direkte genbrug og øget genanvendelse
- Tema 2: Erhvervsaffald
- Tema 3: Kommunikation, dialog og undervisning
- Tema 4: Kommunen som virksomhed

Temaerne, og de dertilhørende indsatsområder, vil med udgangspunkt i Billund Kommunes udviklingsstrategi *Fremtidens Legeplads* gennemføres i samarbejde med relevante aktører og interessenter. Dette skal bidrage til at der i fællesskab findes de bedste lokale løsninger.



2. RAMMERNE FOR AFFALDSPLANEN

EU's direktiver om affald fastsætter, sammen med den nationale affaldsplan, de overordnede rammer og principper for affaldshåndtering i Danmark. Affaldsplan 2021-2033 skal opfylde de bestemmelser der fastlægges på både europæisk og nationalt niveau. Herudover sætter de kommunale visioner og planer ligeledes nogle lokale rammer for planen.

De følgende afsnit vil præsenteres de overordnede krav, som er rammesættende for den kommunale affaldsplan og den generelle affaldshåndtering i Billund Kommune.

2.1 Europæiske rammer og krav

I juni 2018 blev der vedtaget ændringer til affaldsdirektiverne i EU, hvilket vedrører en række direktiver for affaldsområdet². Ændringerne omfatter skærpede krav til affaldsforebyggelse, højere mål for genanvendelse af husholdningsaffald og husholdningslignende affald fra erhverv, krav om kildesortering af organisk affald og tekstiler og slutteligt indførelse af producentansvar for emballageaffald. Der er desuden stillet flere krav til producentansvarsordningerne.

I affaldsdirektivet findes der mål for, hvor meget af det kommunalt indsamlede affald, medlemslandene skal genanvende. I år 2025 forventes medlemslandene at genanvende mindst 55% af affaldet. I år 2030 er målet 60% og i 2035 er målet 65%. Udover højere mål er det ligeledes besluttet, at genanvendelse skal måles på en ny måde fra 2020. Frem for at måle på affaldsmængder indsamlet til genanvendelse, skal man i stedet begynde at måle den reelle genanvendelse af affaldet. Det er på nuværende tidspunkt endnu ikke klart defineret, hvordan kommunerne i praksis skal måle på denne nye måde. Der afventes en afklaring herpå.

ÅR	2025	2030	2035
GENANVENDELSESPROCENT	55%	60%	65%

Tabel 1 EU's målsætninger for genanvendelse af kommunale indsamlet affald

2.1.1. Affaldshierarkiet

Affaldshierarkiet er grundstenen for al arbejde med affald og ressourcer. Affaldshierarkiet beskriver et hierarkisk system, hvor det bedste er at undgå, at affald dannes og ligeledes at mindst

muligt bortskaffes ved deponering.

Affaldsforebyggelse er de foranstaltninger, der træffes, inden stoffer, materialer eller produkter bliver til affald. Affaldsforebyggelse er i toppen af hierarkiet, fordi forbruget af naturressourcer mindskes, hvis der ikke dannes affald.

Forberedelse med henblik på genbrug er en affaldsbehandling, der sikrer, at materialerne ikke tages ud af kredsløbet. Det kan være brugte flasker, der rengøres og genbruges som de er, eller brugte mursten som rengøres og indgår i et nyt byggeprojekt.

Ved genanvendelse forstås eksempelvis brugte glasflasker, der smeltes om, så glasset kan indgå i nye produkter eller brugt papir, der indgår i papirmasse for at blive til nyt papir.

Anden nyttiggørelse er eksempelvis forbrænding af ikke-genanvendeligt affald. Anden nyttiggørelse kan også være når nedknust byggeaffald bruges til opfyldning under veje. Ved forbrænding erstattes andre (fossile) brændsler, men samtidig ødelægges de fleste materialer og kan derfor ikke fortsætte i kredsløbet. Hermed spildes også den energi og de råvarer, der er anvendt til fremstilling af materialerne og produkterne.

Bortskaffelse er når affald brændes uden energiudnyttelse eller deponeres. Deponering skal kun anvendes, når andre behandlingsformer ikke er muligt, eller hvis det er nødvendigt for at undgå spredning af farlige stoffer via genanvendelse af materialerne.

2.2 Ny klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi

Regeringens nationale affaldsplan Handlingsplan for cirkulær økonomi udstikker retningslinjer for affaldshåndteringen i Danmark. Planen blev vedtaget i forlængelse af, at regeringen indgik en politisk aftale om Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi.

Den overordnede vision er at vi i Danmark skal omstille til cirkulær økonomi og opnå en klimaneutral affaldssektor i 2030. Affaldskurven skal knækkes – mindre affald, mindre spild og mere genbrug. Det skal bl.a. ske ved, at Danmark får kvantitative reduktionsmål i forbindelse med fastsættelsen af sådanne mål i EU.

På baggrund af de overordnede visioner er det planens målsætning at:

- sikre mindre affald og bedre udnyttelse af naturressourcerne
- sikre mere og bedre genanvendelse
- reducere mængden af marint affald væsentligt
- reducere mængden af madaffald i alle led af værdikæden for fødevarer
- sikre mere værdi fra fornybare råvarer
- reducere miljøbelastningen fra byggeri og nedrivning
- reducere forbruget og forbedre genbrug og genanvendelsen af plast

2.2.1 Affaldsbekendtgørelsen

Affaldsbekendtgørelsen har til formål at sikre gennemførelse af de reviderede krav om øget genanvendelse fra EU. Derudover er der på baggrund af Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi foretaget en række øvrige ændringer for den nationale affaldsindsamling.

I den reviderede affaldsbekendtgørelse³ fra 2020 stilles der blandt andet krav til sortering af 10 typer affald ved husstande, erhverv og i det offentlige rum. De 10 fraktioner udgør: mad- og restaffald, papir, pap, metal, glas, plast, tekstil, mad- og drikkekartoner og farligt affald.

Indsamlingen af affaldet skal foregå husstandsnet, men tage hensyn til forskellige boligtyper, herunder gennem mulighed for kombineret indsamling, så nogle typer affald kan indsamles sammen. Kravet gælder fra 1. juli 2021, tekstilaffald dog fra 2022. Eksisterende aftaler kan udløbe, dog skal ordninger med kombineret indsamling af metal, glas og plast udfases senest 1. januar 2025. I implementeringen af henteordningen for indsamling af tekstilaffald sikres det, at de frivillige velgørende organisationer får let adgang til tekstiler, der kan genbruges. Hvordan Billund Kommune planlægger at implementere disse nye sorteringskrav er nærmere beskrevet i afsnit 8.1.

2.3 Lokale rammer for affaldsplanen

Billund Kommune er hjemsted for *Børnenes Hovedstad*, som er en vision der sætter leg, læring og kreativitet i højsædet, ikke kun for børnene, men også for borgere og erhvervsliv. Billund Kommunes udviklingsstrategi *Fremtidens Legeplads* skal sætte retning for det løbende arbejde med forbedring, fornyelse og tilpasning af kommunes serviceområder i perioden 2019-2030.

At være *Fremtidens Legeplads* betyder, at vi i Billund Kommune er undersøgende, nysgerrige og ambitiøse. Billund Kommune har en legende tilgang og vil ved fælles hjælp, med borgere, frivillige og virksomheder være inddragende og undersøgende i vores arbejde.

Med afsæt i visionerne beskrevet i *Fremtidens Legeplads*, vil vi med affaldsplanen videreudvikle de kommunale tilbud og fremme bæredygtighed i kommunens aktiviteter. Vi vil i planperioden arbejde målrettet for at indfri både de nationale krav samt egne målsætninger i samarbejde med borgere og erhvervsliv. Vi vil understøtte de kreative løsninger og sikre gode rammer for udvikling gennem vejledning og dialog.

2.3.1 Affaldsregulativer

Affaldsregulativerne fastsætter Billund Kommunes reglement for håndteringen af affald i kommunen. Billund Kommunes affaldsregulativer beskriver henholdsvis indsamlings- og anvisningsordningerne til husholdnings- og erhvervsaffald. Regulativerne kan findes på Billund Kommunes hjemmeside.

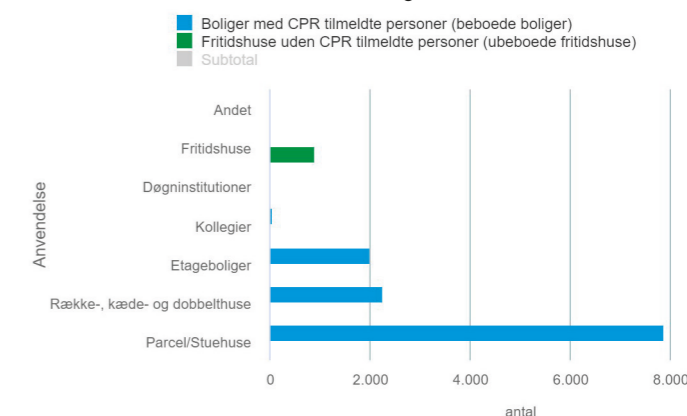
2.4 Fysiske forhold i Billund Kommune

Alle husstande i Billund Kommune er omfattet af henteordningerne for henholdsvis mad- og restaffald, samt genanvendeligt emballageaffald.

Med et areal på ca. 540 km² og 26.600 indbyggere hører Billund til blandt nogle af de mindre danske kommuner. Byerne, Grindsted og Billund, udgør de to største i kommunen med henholdsvis 9.800 og 6.650 indbyggere. Herudover består kommunen af en række omegnsbyer og tilhørende landområder med et stærkt lokalsamfund. Dette udgør blandt andet Sønder Omme, Vorbasse, Hejnsvig, Filskov og Stenderup-Krogager.

De omkring 26.600 indbyggere i Billund Kommune fordeler sig på 12.213 husstande. Størstedelen af indbyggerne (75%) bor i enfamiliehuse såsom parcelhuse eller landejendomme. Hvorefter de resterende 13% og 12% bor i etagebyggerier og række- eller kædehuse. Figur 1. viser fordelingen af boligtyper i Billund Kommune.

Alt efter boligtype vil henteordningerne enten være etableret som en individuel- eller fælles affaldsløsning. De fælles affaldsløsninger er dimensioneret til at kunne aftage samme mængde affald som ved de individuelle løsninger.



Figur 1 Fordeling af beboede boliger i Billund Kommune 2020 (Danmarks Statistisk)



EVALUERING OG KORTLÆGNING

I følgende kortlægning vil Billund Kommunes nuværende affaldssystem og -indsamlingsordninger beskrives. Kortlægningen omfatter en opgørelse af affaldsmængderne, som produceres i kommunen, en kort redegørelse for den forventede udviklingen samt en oversigt og beskrivelse af de affaldsanlæg kommunen anvender.

Herudover vil der i det følgende gøres status på og evaluering af indsatsområderne, besluttet i Billund Kommunes tidligere affaldsplan.

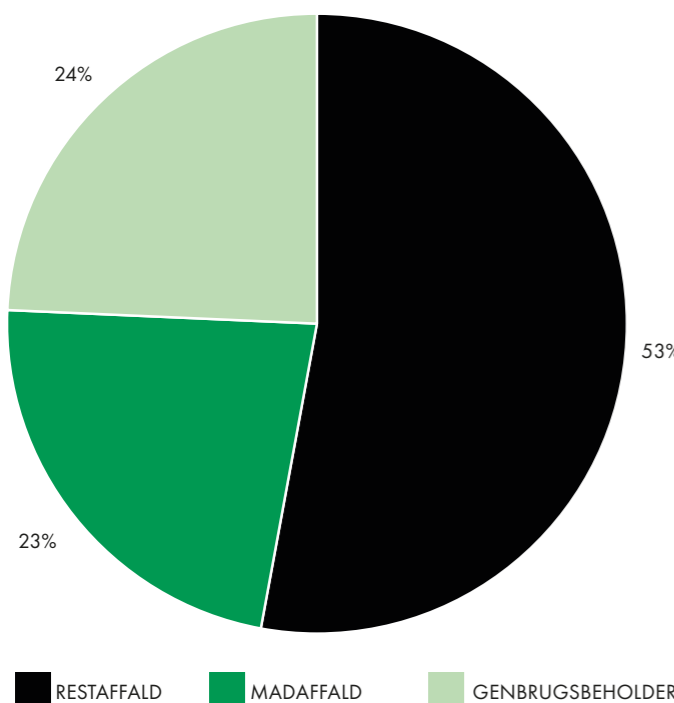
3. KOMMUNALE ORDNINGER – AFFALDSINDSAMLING OG BEHANDLING

Affaldsindsamling omfatter aktiviteter, der skal sikre effektiv indsamling af affald fra både borgere og erhverv. Hvor affaldsbehandling omfatter de aktiviteter, der sker i forbindelse med efterbehandling af affaldet. Billund Kommune varetager affaldsindsamling fra både husholdninger og virksomheder i form af hente- og bringeordninger. Affaldsbehandlingen sker på behandlingsanlæg i og udenfor kommunen.

I dag (2021) er der etableret to henteordninger for husholdningsaffald i Billund Kommune. Én ordningen for mad- og restaffald samt en såkaldt genbrugsindsamling for genanvendeligt emballageaffald. Herudover er der etableret fem genbrugspladser i Billund Kommune, hvoraf to kan benyttes af erhverv.

3.1 Hente- og bringeordninger

Ved henteordninger indsamles affaldet ved borgeren. Hvor det ved en bringeordning, er borgeren selv, der skal transportere affaldet til centrale opsamlingssteder i form af genbrugspladser. I det følgende præsenteres en nærmere beskrivelse af de nuværende kommunale henteordninger for husholdningsaffald i Billund Kommune samt de indsamlede mængder herfra.



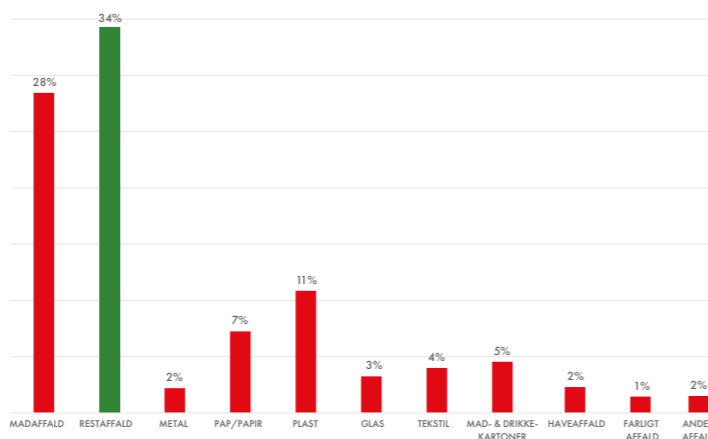
Figur 2 Fordeling af madaffald, restaffald og affald indsamling til genanvendelse i genbrugsbeholderen i 2020 Billund Kommune

3.1.1 Mad- og restaffald

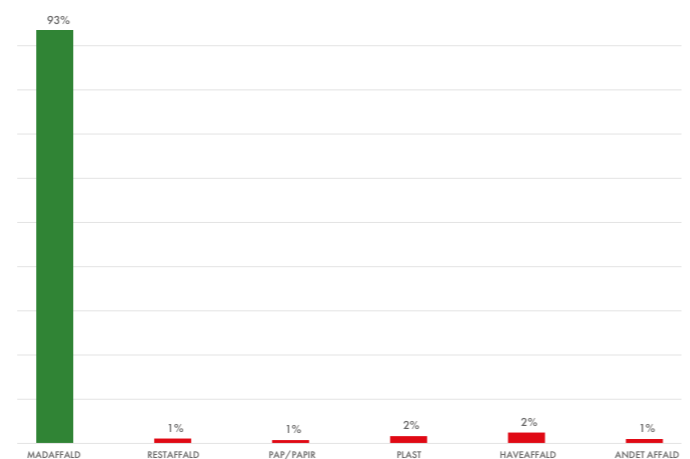
Ordningen for mad- og restaffald er etableret som en 14-dages indsamlingsordning i stativ med papirssække. Både mad- og restaffald kildesorteres i affaldsstativets to særskilte papirssække. Ordningen har eksisteret siden 1997. Her blev ordningen etableret i den tidligere Grindsted Kommune, hvorefter den i 2008 blev implementeret i den nye og nuværende Billund Kommune.

Madaffaldet afsættes direkte til bioforgasning ved Billund Vand og Energi A/S, hvor restaffaldet omlastes på Grindsted Genbrugsplads og efterfølgende transporteres til Energinet I/S til forbrænding (Afsnit 3.3).

I 2020 blev der indsamlet 1700 ton madaffald og 3900 ton restaffald svarende til henholdsvis 23% og 53% af den samlede mængde indsamlet husholdningsaffald.



Figur 3 Affaldsfraktioner i restaffald



Figur 4 Affaldsfraktioner i madaffald 2019

Ordningen for mad- og restaffald er en velfungerende ordning i Billund Kommune og borgerne har i høj grad taget ordningen til sig. I Billund Kommune formår vi at holde en minimal fejlsorteringsprocent i madaffaldet. En affaldsanalyse foretaget i 2019 indikere en renhed på hele 93% og dermed en gennemsnitlig fejlsortering på under 7% i madaffaldet. Den hyppigst forekomne fejlsortering skyldes, at poser med restaffald fejlagtigt er blev afleveret i affaldsløsningen til madaffald.

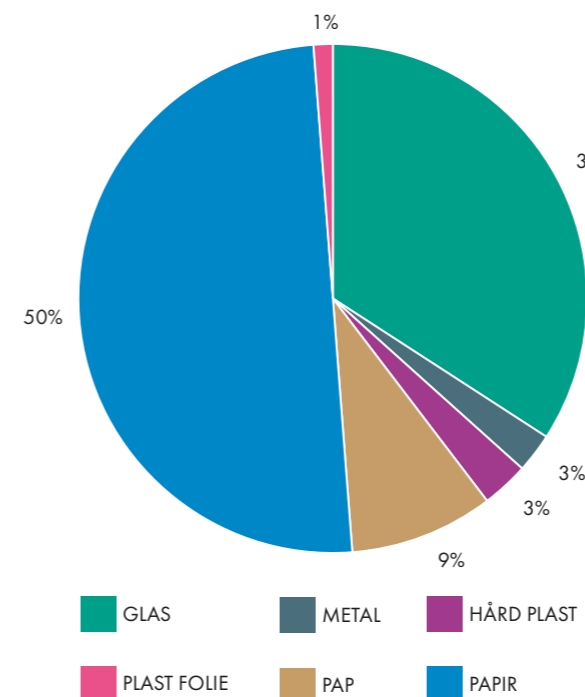
Desuden tydeliggør samme analyse et stort potentiale for at udsortere mere madaffald samt øvrige genbrugelige affaldsfraktioner i restaffaldet. Det undersøgte restaffald bestod i gennemsnit af omkring 28% madaffald, samt omkring 30% øvrige genanvendelige affaldstyper, såsom pap, papir, og plast. Figur 3 og 4 illustrerer fordelingen af affaldstyper i henholdsvis mad- og restaffald indsamlet i Billund Kommune 2019.

3.1.2. Genbrugsindsamling

Billund Kommunes ordningen for husstandsindsamlet genanvendeligt affald består af en 4-ugers indsamlingsordning af metal, glas, plast, pap og papir. Ordningen blev etableret i 2013 og består af en todelt 240 liters genbrugsbeholder med en kombineret indsamling som illustreret på figur 5. I højre rum sorteres metal, glas og hård plast hvor der i venstre rum sorteres pap, papir og blød plast.



Figur 5 Piktogrammer for kildesortering i henteordningen for genbrugsbeholderen



Figur 6 Fordeling af affaldsfraktioner indsamlet i genbrugsbeholderen 2020

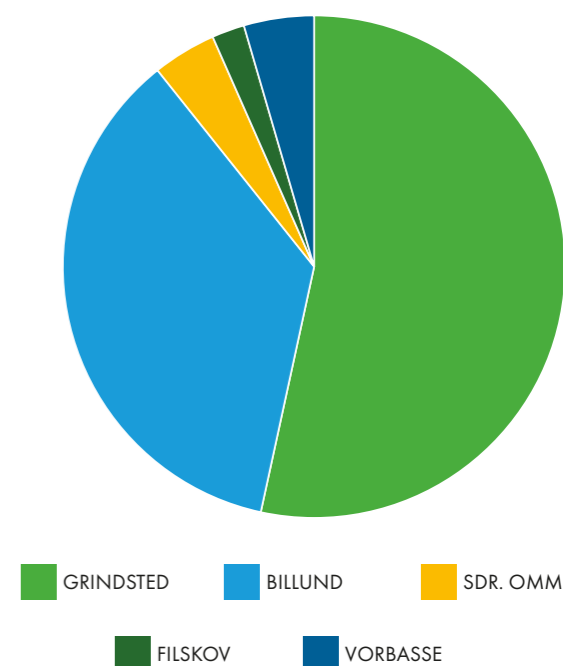
Genbrugsbeholderen tømmes af en specialindrettet renovationsbil som kan adskille de to fraktioner under indsamlingen. Efterfølgende omlastes og transporteres affaldet til sortering ved AFLD og senere til genanvendelse på forskellige anlæg i Danmark og udlandet (Afsnit 3.3).

Ordningen blev etableret med den hensigt at gøre det nemt for borgerne i Billund Kommune at sortere deres affald i hjemmet og dermed at øge genanvendelsen. I 2020 blev der indsamlet 1800 ton affald fra genbrugsindsamlingen, svarende til 24% af den samlede mængde indsamlet husholdningsaffald. Af de 1800 ton indsamlet genanvendeligt affald blev 991 ton (55%) indsamlet i kombinationen pap, papir og blød plast, hvor de resterende 813 ton (45%) blev indsamlet i kombinationen af metal, glas og hård plast. Figur 6 viser affaldsmængderne fordelt på de i alt seks forskellige fraktioner. Mængderne er opgjort på baggrund af vægt og ikke volumen.

Billund Kommune vil på baggrund af nye krav fra regeringen videreudvikle og udvide den eksisterende indsamlingsordning for genanvendeligt husholdningsaffald. Den kommende affaldsordning for genanvendeligt affald i Billund Kommune er nærmere beskrevet i afsnit 8.1.

3.2 Genbrugspladser

I Billund Kommune er der etableret fem genbrugspladser, som årligt håndterer over 13.000 tons affald fra omkring 300.000 besøgende. Billund Kommunes genbrugspladser er placeret i Grindsted, Billund, Sdr. Omme, Filskov og Vorbasse, som illustreret på side 15 figur 8.



Figur 7 Affaldsmængder fordelt på genbrugsplads 2020

Alle genbrugspladser kan benyttes af borgere i Billund Kommune og virksomheder tilbydes ligeledes adgang til pladserne i Billund og Grindsted. Der er ikke adgang for erhverv på pladserne i Vorbasse, Filskov og Sdr. Omme.

Genbrugspladserne i Sdr. Omme, Filskov og Vorbasse betegnes i daglig tale som De små genbrugspladser. Disse pladser adskiller sig fra genbrugspladserne i Billund og Grindsted, da de drives af frivillige vejledere fra lokalområdet og er ubemandede i størstedelen af åbningstiden. De små genbrugspladser blev etableret i 2017 som et ekstra tilbud til de mindre lokalsamfund. Formålet med pladserne var at tilbyde borgerne et nærliggende sted, at aflevere de større og mere gængse affaldsfraktioner, herunder haveaffald. Det er altså et begrænset antal affaldsfraktioner, der kan afleveres på pladserne, se bilag 1 for nærmere. Som illustreret på figur 8 er det på genbrugspladserne i Billund og Grindsted at langt størstedelen af affald afleveres fra private borgere. I 2020 blev der på Billund og Grindsted genbrugsplads afleveret henholdsvis 4985 og 7424 tons affald. Hvor der på de tre små genbrugspladser samlet blev afleveret 1485 tons affald.

3.3 Behandlingsanlæg: Deponi, forbrænding og sortering

Det indsamlede affald fra Billund Kommune skal bringes til forskellige behandlingsanlæg, som kan sikre en korrekt behandling af affaldet med henblik på bedst mulig udnyttelse af ressourcerne. En række affaldsfraktioner kan ikke behandles i Billund Kommune og bringes derfor til forskellige kommunalt ejede anlæg. I det følgende vil disse anlæg kort beskrives.

3.3.1 Deponi Syd I/S

Billund Kommune er medejer af affaldsselskabet Deponi Syd. Deponi Syd er et fælleskommunalt selskab som startede i 2011. Selskabet er ejet af seks kommuner; Billund, Esbjerg, Kolding, Vejen og Vejle.

Deponi Syd ejer og driver Grindsted Deponi, som er beliggende i tilknytning til Grindsted Genbrugsplads og Måde Deponi, som ligger i Esbjerg Kommune. Årligt modtages omkring 25.000 tons deponeringsegnet affald fra de seks kommuner, herunder asbestholdigt affald, PCB-holdigt affald og affald indeholdende miljøfremmede stoffer som bly og zink.

3.3.2 Energnist I/S

Billund Kommune er medejer af affaldsenergiselskabet Energnist I/S. Energnist er et fælleskommunalt selskab ejet af 16 kommuner. Selskabet blev dannet den 1. januar 2015 ved en fusion af det tidligere TAS I/S og L90.

Energnist har til formål at sikre ejerne en tilstrækkelig forbræn-

dingskapacitet. Håndteringen sker med fokus på miljø og økonomi, internt som eksternt. I 2020 afleverede Billund Kommune omkring 15.700 ton affald til forbrænding til Energnist.

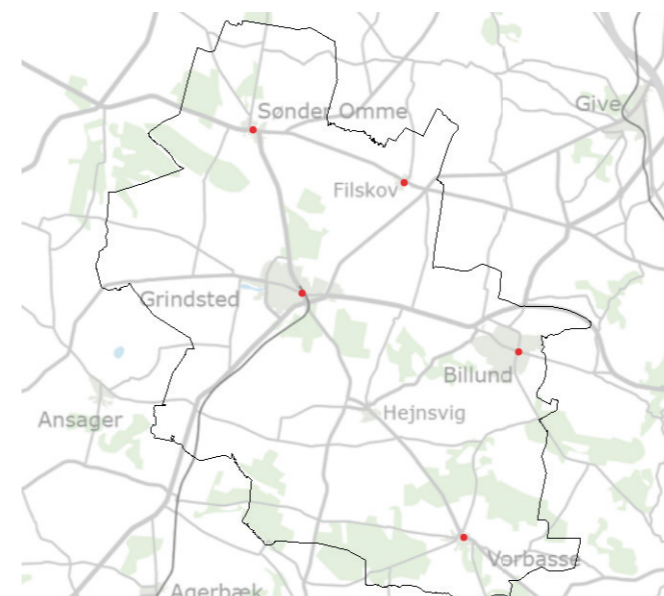
3.3.3 AFLD I/S

Billund Kommune er medejer af affaldsselskabet AFLD I/S. Selskabet løser en række kompetenceoverdragne opgaver for ejerkommunerne såsom omlastning af affald, kompostering af have- og parkaffald, sortering og afsætning af genanvendelige fraktioner samt farligt affald. Sortering eller behandling af affaldet sker på AFLD's anlæg i FASTERHOLT og TARM.

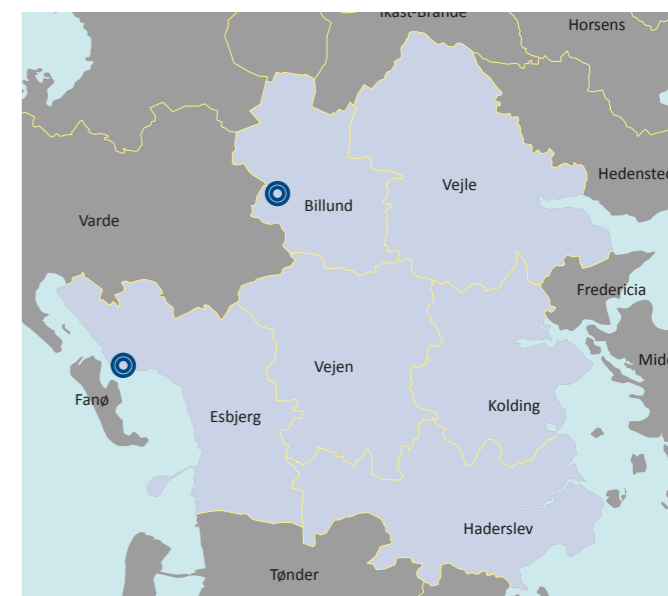
Selskabet blev stiftet den 1. januar 2016 ved en fusion mellem det tidligere ESØ og Østdeponi og har til formål at sikre håndtering og afsætning af alt det affald, ejerkommunerne råder over. Håndteringen sker med fokus på miljø, økonomi og samarbejde og under hensyntagen til opgaver, der er undtaget ifølge vedtægterne.

De seks ejerkommuner af AFLD udgør: Billund Kommune, Ikast-Brande kommune, Hedensted kommune, Herning kommune, Ringkøbing-Skjern kommune og Varde kommune.

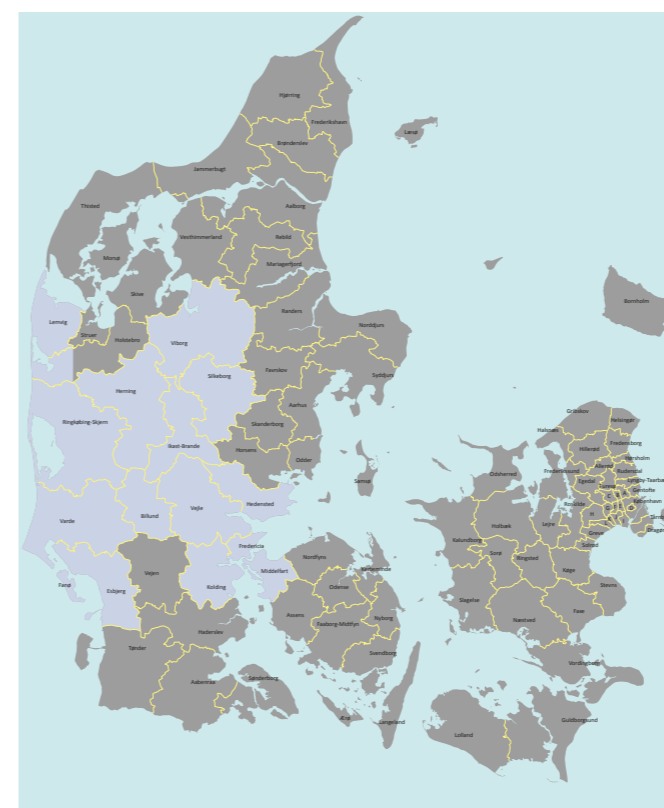
I AFLD's opland er der ca. 310.000 indbyggere og tilsammen anviser ejerkommunerne ca. 300.000 ton affald til AFLD om året.



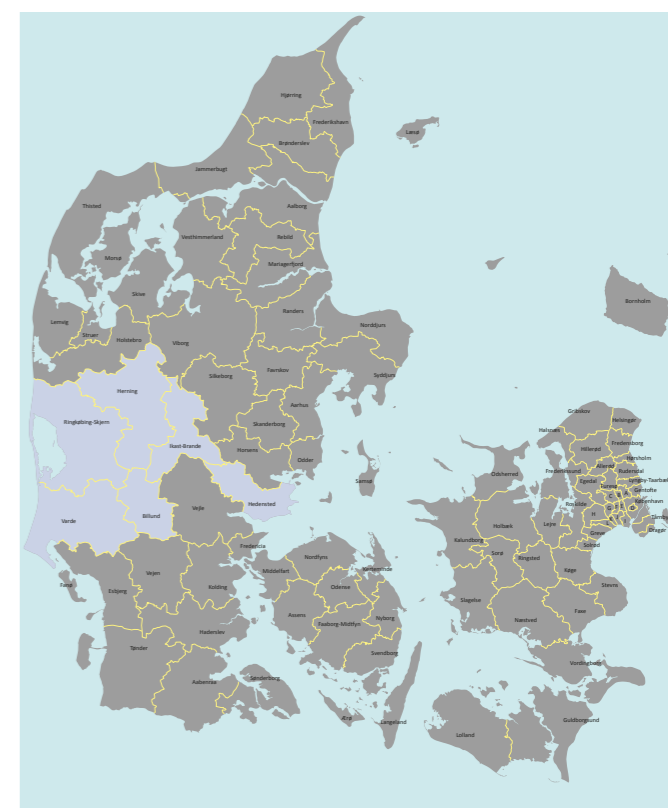
Figur 8 Placering af genbrugspladser i Billund Kommune



Figur 9 Ejerkommunerne i Deponi Syd I/S



Figur 10 Ejerkommunerne i Energnist I/S



Figur 11 Ejerkommuner i AFLD

AFFALDSMÆNGDER ENRGIST

AFFALDSMÆNGDER (tons)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
BILLUND	12.389	11.120	13.702	15.825	15.853	16.129	15.708
TOTAL	418.268	423.769	436.960	454.323	436.922	418.278	417.078

Tabel 2 Affaldsmængder opgjort i hele tons til forbrænding frem mod 2020

4. GENANVENDELSESPROCENT OG BILAG 5-%

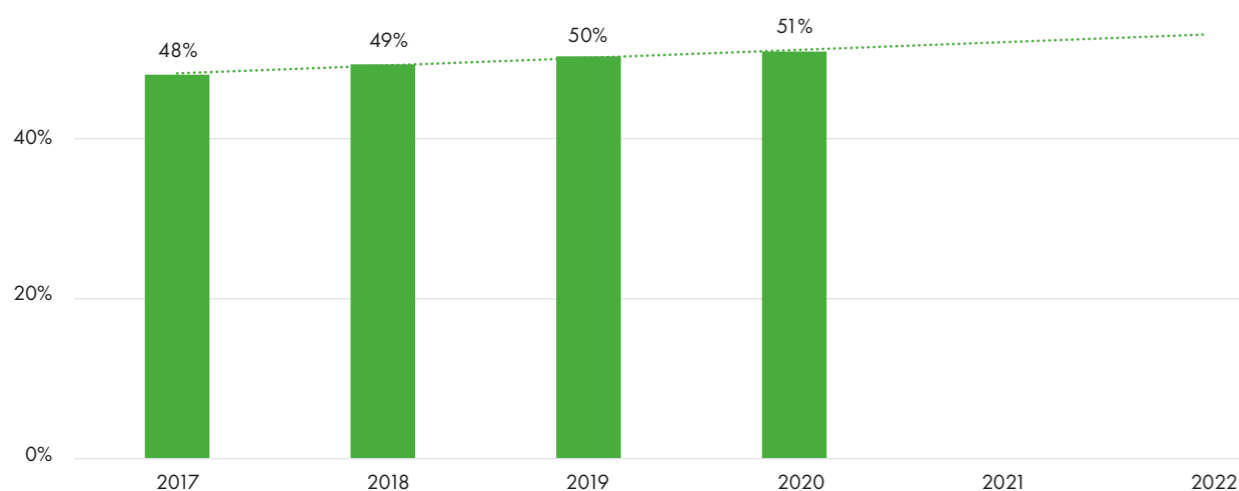
Der er i affaldsbekendtgørelsen fastlagt en målsætning om 50% genanvendelse af husholdningsaffaldet i 2022. Efterfølgende forventes det i 2025 at 55% af husholdningsaffaldet genanvendes og senere 60% i 2035 (afsnit 2.1).

Genanvendelsesprocenten skal beregnes efter den såkaldte Bilag-5%, som er sammensat af en række fokus fraktioner; madaffald, pap, papir, glas, plast, metal og træ. Bilag-5% beregnes som en procentsats af den samlede mængde af dagrenovation, forbrændingseget affald og de genanvendelige fraktioner fra husholdningen. Dog undlades store affalds-fraktioner såsom haveaffald, bygge- og anlægsaffald og jord i beregningsmetoden. Herudover er mængder afsat til direkte genbrug heller ikke medtaget. Beregningsmetoden vil give en mindre genanvendelsesprocent set i forhold til den generelle genanvendelse, hvor alle disse affaldsmængder vil være medregnet.

Formålet med den valgte beregningsmetode er at sikre et korrekt forhold til de fastsatte målsætninger og samtidigt bidrage til en ensartet beregning af den samlede genanvendelsesprocent for de syv fokusfraktioner på tværs af kommunerne.

Til beregningen af Bilag-5% tages der udgangspunkt i indberetningerne til Affaldsdatasystemet fra de pågældende år. Billund Kommunes Bilag-5% blev i 2020 opgjort til 51%. Billund Kommune efterlever dermed den førstkommande målsætning om 50% genanvendelse i 2022.

I den kommende planperiode planlægges der nye ordninger for indsamling af genanvendeligt husholdningsaffald. Disse skal,



Figur 12: Bilag 5-% 2017-2020

tillige de udvalgte indsatsområder for affaldsplanen, medvirke til at Billund Kommune når frem mod målsætningerne i 2025 og 2030. Indsatsområderne og de kommende indsamlingsordninger er beskrevet i under *Målsætning* og *Planlægning* (afsnit 7 og 8).

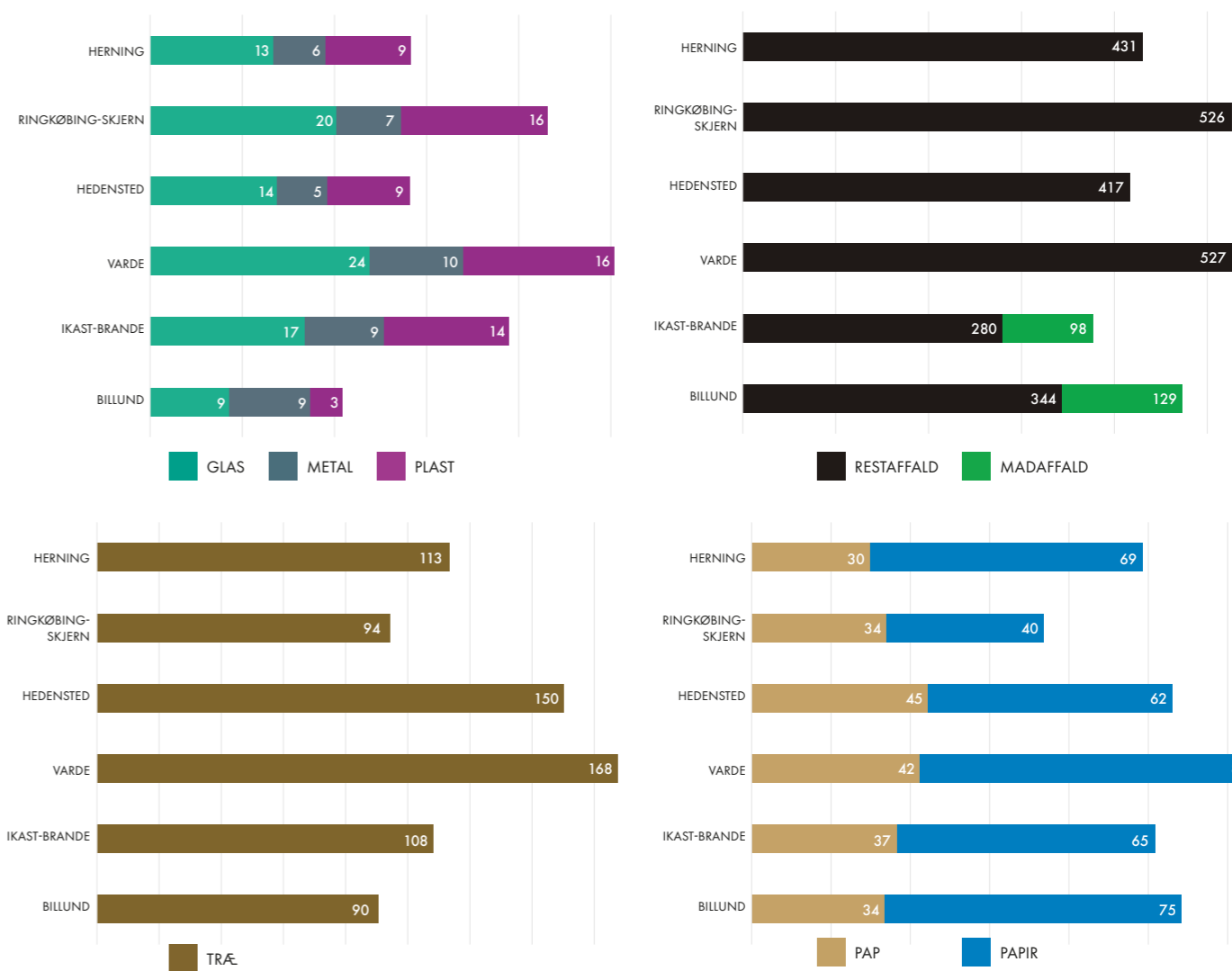
4.1 Sammenligning med samarbejdskommuner

Hvis der ses nærmere på de forskellige fokusfraktioner opgjort i kg/indbygger, ses der her en mindre variation sammenlignet med de øvrige AFLD-kommuner.

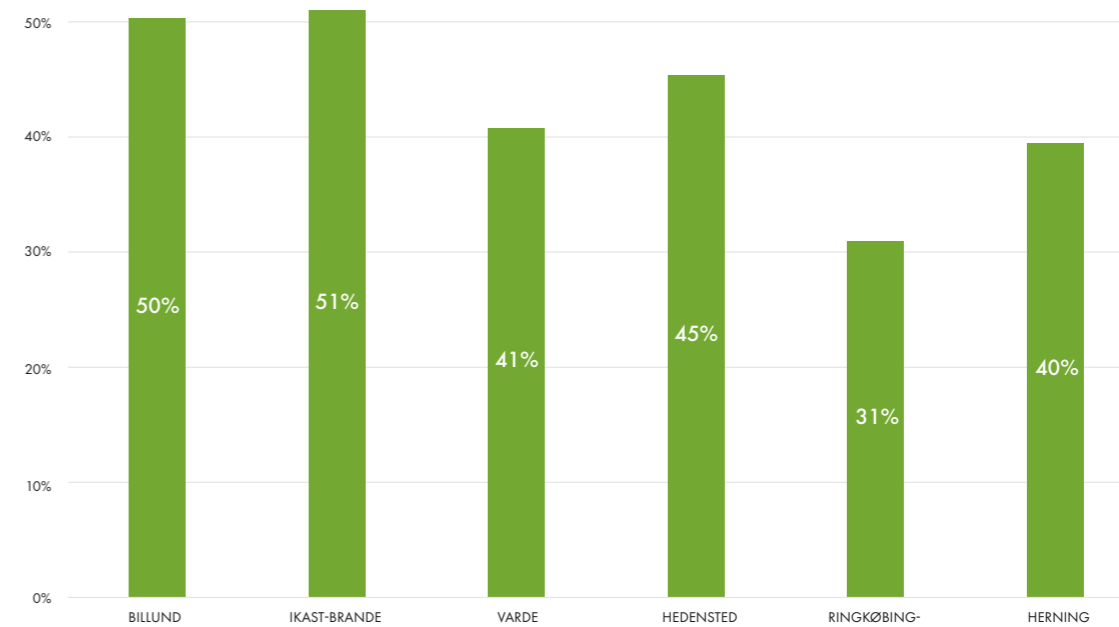
Målt alene på restaffald, ligger Billund Kommune sammen med Ikast-Brande kommune relativt lavt. Disse to kommuner er ligeledes de eneste to der indsamler madaffald. Desuden skal det påpeges at modellen her baseres på faste indbyggere, hvorfor affald fra sommerhuse medregnes som et generelt gennemsnit.

Desuden ligger Billund Kommune i den lave ende med hensyn til indsamling af træ, metal, glas og særlig plastaffald. Til gengæld indsamles der en stor mængde papiraffald i Billund Kommune.

Generelt har Billund Kommune en meget gennemsnitlig affaldsmængde pr. indbygger, set i forhold til øvrige kommuner. Set i forhold til Bilag-5%, ligger Billund Kommune sammen med Ikast-Brande derimod højt (Figur 14). Dette kan blandt andet skyldes at der i disse kommuner indsamles madaffald.



Figur 13: Fordeling af affald pr. indbygger i AFLD-kommunerne



Figur 14: Bilag-5% for samarbejdskommuner

5. KORTLÆGNING AF AFFALDSMÆNGDER I BILLUND KOMMUNE

I det følgende gøres der status på affaldsmængderne i Billund Kommune, hvor der primært vil være fokus på affald indsamlet fra husholdningerne. I kortlægningen indgår både affaldsmængder fra 2019 og 2020. For at udarbejde en samlet kortlægning af affaldsmængderne fra både husholdning og erhverv, er der benyttet affaldsmængder fra Affaldsdatadatsystemet. Her udgør de seneste opgørelser affaldsdata fra 2019.

Endvidere er Billund Kommune i 2020 påbegyndt indsamling af affaldsdata fra husholdningerne på månedsbasis. Derfor har vi valgt at udarbejde kortlægningen af husstandsaffald ved brug af affaldsmængderne fra 2020. Dette vil give et så nutidigt datagrundlag for affaldsmængderne som muligt.

5.1. Samlede affaldsmængder produceret i Billund Kommune

I 2019 blev der i Billund Kommune produceret over 124.000 tons affald. Af dem kom ca. 16% fra husholdningerne og 84% fra erhverv. Tabel 3 viser de samlede affaldsmængder fordelt på kilde/affaldsproducent og behandling.

I 2019 blev 68 ton affald indsamlet til direkte genbrug. Det udgør hovedsagelig emner afleveret på genbrugspladserne i Grindsted og Billund såsom; møbler, porcelæn, glas og andet nips. Dette afsættes og håndteres af eksterne aktører i form af frivillige og hjælpeorganisationer. Herudover er der på de små genbrugspladser etableret et såkaldt bytteområde hvor borgere ligeledes kan aflevere effekter til direkte genbrug.

Ting til direkte genbrug bliver ikke vejret i forbindelse med modtagelse eller afsætning. Der findes derfor ikke yderligere opgørelser for de samlede mængder afsat til direkte genbrug

SAMLET AFFALDSMÆNGDE (TON)

2019	GENANVENDELSE	FORBRÆNDING	DEPONI	SÆRLIG BEHANDLING	SUM
HUSHOLDNING	12.000	7.400	750	50	20.200
ERHVERV	76.930	25.195	2.031	96	104.251
SUM	88.930	32.595	2.781	146	124.451

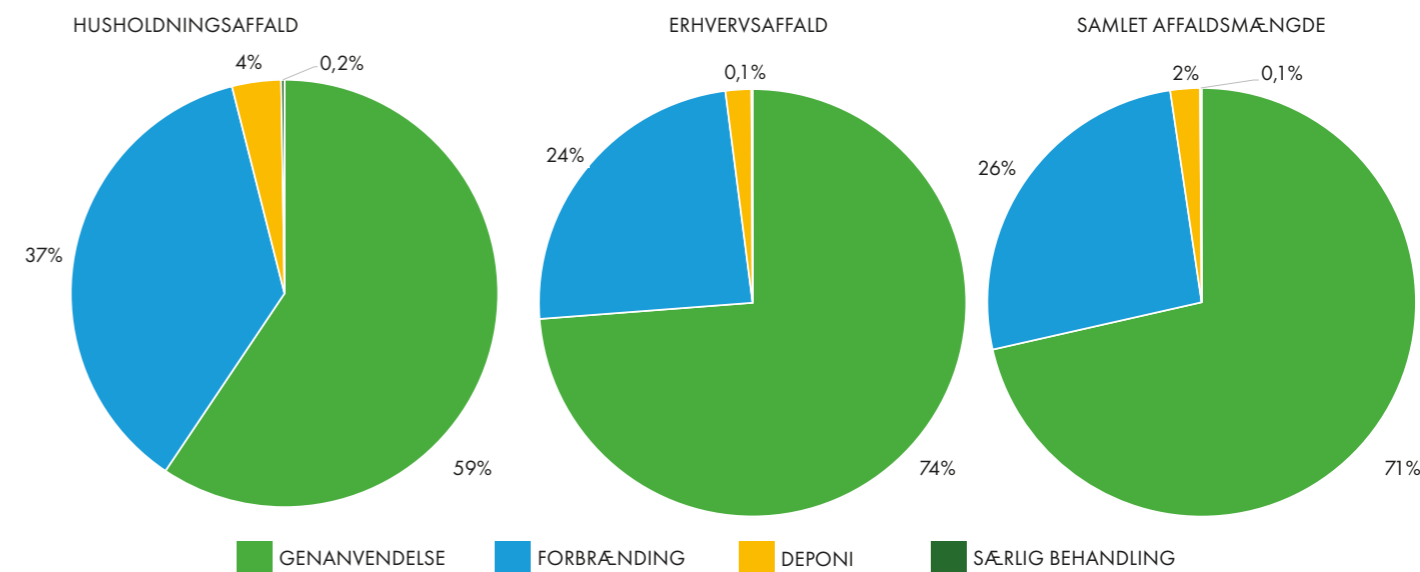
Tabel 3 Samlet affaldsmængde husholdningsaffald 2019

i Billund Kommune. De opgjorte mængder til direkte genbrug fremgår derfor ikke af tabel 3

Det indsamlede affald bliver enten genbrugt direkte, genanvendt som råvare i ny produktion, afsat til energiudnyttelse ved forbrænding, deponeret eller specialbehandlet. Sidstnævnte udgør en væsentlig mindre del af affaldet og omfatter primært farligt affald i form af kemikalier, maling eller lignende. Som det fremgår af figur 15 blev 74% af de samlede mængder erhvervsaffald genanvendt i 2019. 24% blev afsat til forbrænding/energiudnyttelse, 2% blev deponeret og omkring 0,1% blev specialbehandlet.

Af figur 15 fremgår det at 59%, af den samlede mængde husholdningsaffald, blev genanvendt i 2019. 37% blev afsat til forbrænding/energiudnyttelse. De resterende 4% og 0,3% blev henholdsvis deponeret og specialbehandlet. De omkring 68 ton opgjorte mængder til direkte genbrug udgjorde knap 0,5% af den samlede affaldsmængde fra husholdningerne i 2019. Det væsentligt at pointere, at der her er tale om en generel genanvendelsesprocent og dermed ikke den genanvendelsesprocent (bilag-5%) som kommunerne bliver målt på ift. til de fastlagte målsætningerne beskrevet i afsnit 2.1. I den generelle genanvendelsesprocent indgår samtlige affaldsfraktioner, herunder haveaffald, bygge- og anlægsaffald, som ikke medtages ved beregning af bilag-5%

Affald fra husholdninger og erhverv er i sammensætning af affaldsfraktioner meget forskellig, hvorfor der er betydelige forskelle i behandlingsformerne. En nærmere specifikation af affaldsmængderne fra erhverv fremgår af afsnit 5.4, hvor husholdningsaffaldet vil beskrives nærmere i det følgende.



Figur 15 Behandlingsformer af husholdnings- og erhvervsaffald samt samlede affaldsmængder

5.2 Affaldsmængder husholdning

Af de indsamlede mængder husholdningsaffald fra 2020 blev omkring 35% indsamlet via de kommunale henteordninger og 65% indsamlet på genbrugspladserne. Af de samlede mængder indsamlet på genbrugspladserne kom knap 11% fra de mindre genbrugspladser i Filskov, Sdr. Omme og Vorbasse. Hvor de resterende 89% blev indsamlet på genbrugspladserne i Billund og Grindsted.

På bilag 1 fremgår en oversigt over affaldsmængderne indsamlet fra husholdningerne fordelt på H-koder.

5.2.1 Fordeling af affaldsmængder pr. indbygger

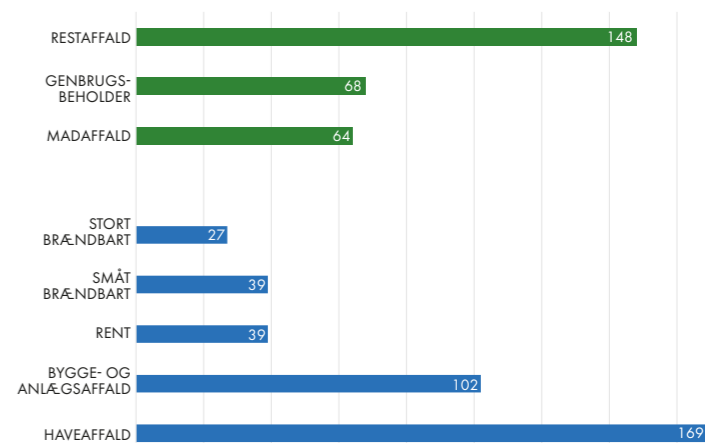
Affaldsmængderne i Billund Kommune er, ligesom landsgennemsnittet, generelt stigende. I perioden 2016 til 2020 er den samlede mængde husholdningsaffald steget fra omkring 18.000 til 20.000 tons, svarende til en stigning på ca. 15%. Stigningen kan blandt andet skyldes økonomisk vækst samt vækst i antallet af tilflyttere. Endvidere er mængden af produceret affald pr. indbygger generelt opadgående. I 2016 blev der i Billund Kommune produceret omkring 708 kg affald pr. indbygger/år. Dette er i 2020 steget til omkring 814 kg pr. indbygger/år. Landsgennemsnittet lå i 2018 på 816 kg/indbygger.

De 814 kg husholdningsaffald der årligt produceres pr. indbygger, udgør både affald fra genbrugspladserne samt affald der indsamles ved den enkelte husstand. Affaldet fordelte sig i 2020 således at cirka;

- 483 kg blev afsat til genanvendelse,
- 287 kg blev afsat til energiudnyttelse/forbrænding
- 43 kg/indbygger blev afsættes til deponi og specialbehandling

Haveaffald udgør en væsentlig andel af det affald som borgerne i Billund Kommune producerer. Hver indbygger afleverede i gennemsnit omkring 169 kg haveaffald på genbrugspladserne i 2020. Figur 16 illustrerer hvor mange kilo affald der i gennemsnit blev produceret pr. indbygger i 2020. Figur 16 tager udgangspunkt i de tre henteordninger der er etableret ved den enkelte husstand, samt de fem største fraktioner husholdningsaffald fra genbrugspladserne i 2020. Heraf fremgår det at haveaffald udgør den fraktion der produceres mest af. Restaffald og bygge- og anlægsaffald udgør de to næststørste affaldsfraktioner, med henholdsvis 148 kg pr indbygger/år og 102 kg pr indbygger/år. Herefter følger blandt andet affald indsamlet i genbrugsbeholderen samt brændbart affald indsamlet på genbrugspladserne.

Det er væsentligt at påpege, at der kan være en betydelig forskel på vægforhold affaldsfraktioner imellem. Nogle fraktioner vil have større udsving end andre i sådanne sammenhænge. Figur 16 tager udelukkende afsæt i vægtbaserede mængder.



Figur 16 Mængder af husholdningsaffald pr. indbygger opgjort i kg/år

5.2.2 Udvikling i behandlingsformer

Siden 2012 er der sket en betydelig udvikling i behandlingsformerne af husholdningsaffaldet. Mængderne til genanvendelse har generelt været stigende, mens mængderne til forbrænding har været tilsvarende faldende - særligt i perioden omkring 2012-2016.

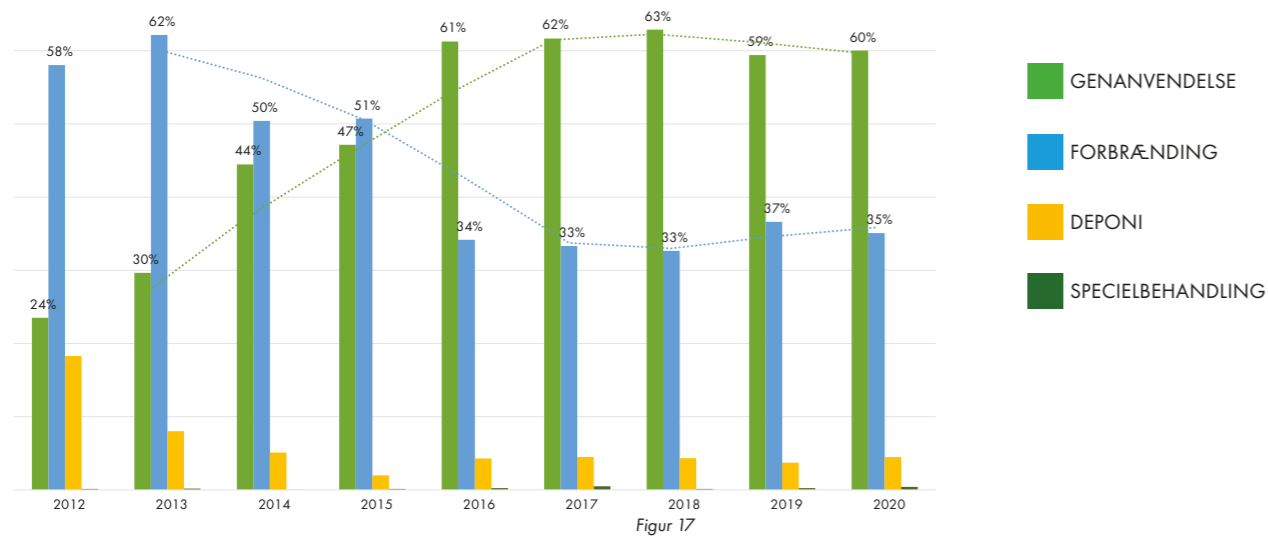
Figur 17 illustrerer at der siden 2012 har været en stigning i affaldsmængderne afsat til genanvendelse fra omkring 23% til 60% af den samlede affaldsmængde. Den stigende mængde til genanvendelse skyldes blandt andet en generelt forbedret sortering på genbrugspladserne. Mængderne til brændbart er i perioden faldet med ca. 1100 ton brændbart og ca. 400 ton deponi. Særligt fra 2012 til 2014 er der sket et væsentligt fald i deponi på genbrugspladserne.

Herudover kan en væsentlig del af udviklingen knyttes til udrlingen af genbrugsbeholderen i 2013 og hermed indsamlingen af genanvendelige fraktioner ved den enkelte husstand. Figur 18 illustrerer den procentvise udvikling i behandlingsformerne for henteordningerne; mad- og restaffald samt de genanvendelige fraktioner. Figur 18 tydeliggør en betydelig stigning i husstand-sindsamlet affald til genanvendelse fra 2013-2015.

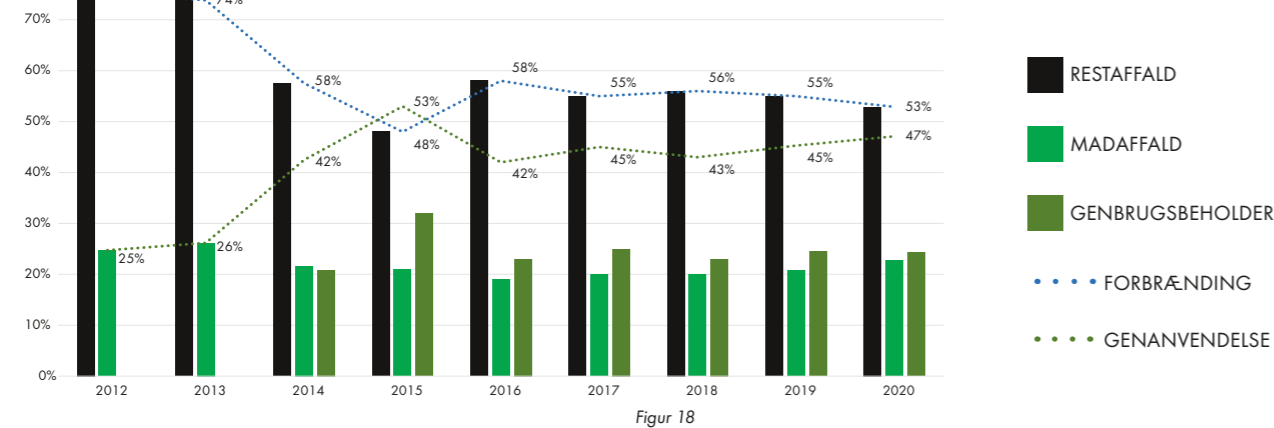
Tilsvarende, fra 2013-2015, ses der et fald i indsamlet restaffald til forbrænding. Hertil skal det påpeges at den samlede mængde affald indsamlet ved husstanden ligeledes steg fra 2013-2015 i forbindelse med indførelse af genbrugsbeholderen. Dog ses der et samlet fald i restaffald for hele perioden 2012-2020 på omkring 50 kg pr. indbygger/år.

Mængderne til forbrænding og genanvendelse har dog de sidste 4-5 år ligget relativt jævnt og udvikling er siden 2016 stagneret. Dette ses både for henteordningerne (Figur 18) samt den generelle udvikling, som inkluderer mængderne fra genbrugspladserne (Figur 17). I perioden 2016-2020 er der altså hverken sket et betydeligt fald eller stigning af affaldsmængderne. Genanvendelsen har i denne periode lagt stabilt omkring 45% for henteordningerne og omkring 60% for den generelle genanvendelse. Den stagnerede udvikling kan skyldes, at der i denne periode ikke er indført nye fremtrædende ordninger, som genbrugsindsamlingen i 2013. Endvidere ses der et mindre fald i den generelle genanvendelse fra 2018-2020, der muligvis kan skyldes den øgede mængde husholdningsaffald.

BEHANDLINGSFORM AF HUSHOLDNINGSAFFALDS 2012-2020



BEHANDLINGSFORM AF HENTEORDNINGER 2012-2020



5.3 Prognose for fremtidige affaldsmængder

For at planlægge fremtidens affaldshåndtering bedst muligt, fremsættes der her en prognose for de forventede affaldsmængder i Billund Kommune frem mod 2050. Her er Miljøstyrelsens FRIDA-model⁴ anvendt til at beregne den fremtidige udvikling i affaldsmængderne i Billund Kommune.

Udgangspunktet for FRIDA-modellen er at affaldsproduktionen afhænger af økonomiske og samfundsmæssige aktiviteter, og at forskellige aktiviteter producerer forskellige typer og mængder af affald. Prognosen tager højde for, den forventede udvikling i antal husstande i Billund Kommune, den økonomiske udvikling i Danmark, sammenhængen mellem samfundsmæssige aktiviteter og affaldsmængder. Prognosen tager afsæt i Billund Kommunes affaldsmængder fra 2018.

Prognosen (figur 19) viser en forventet stigning i de samlede affaldsmængder på omkring 30% i perioden 2018-2050. Stigningen i affaldsmængder fordeler sig i sammensætning relativt ligeligt på de forskellige affaldsfraktioner. Dog tager prognosen

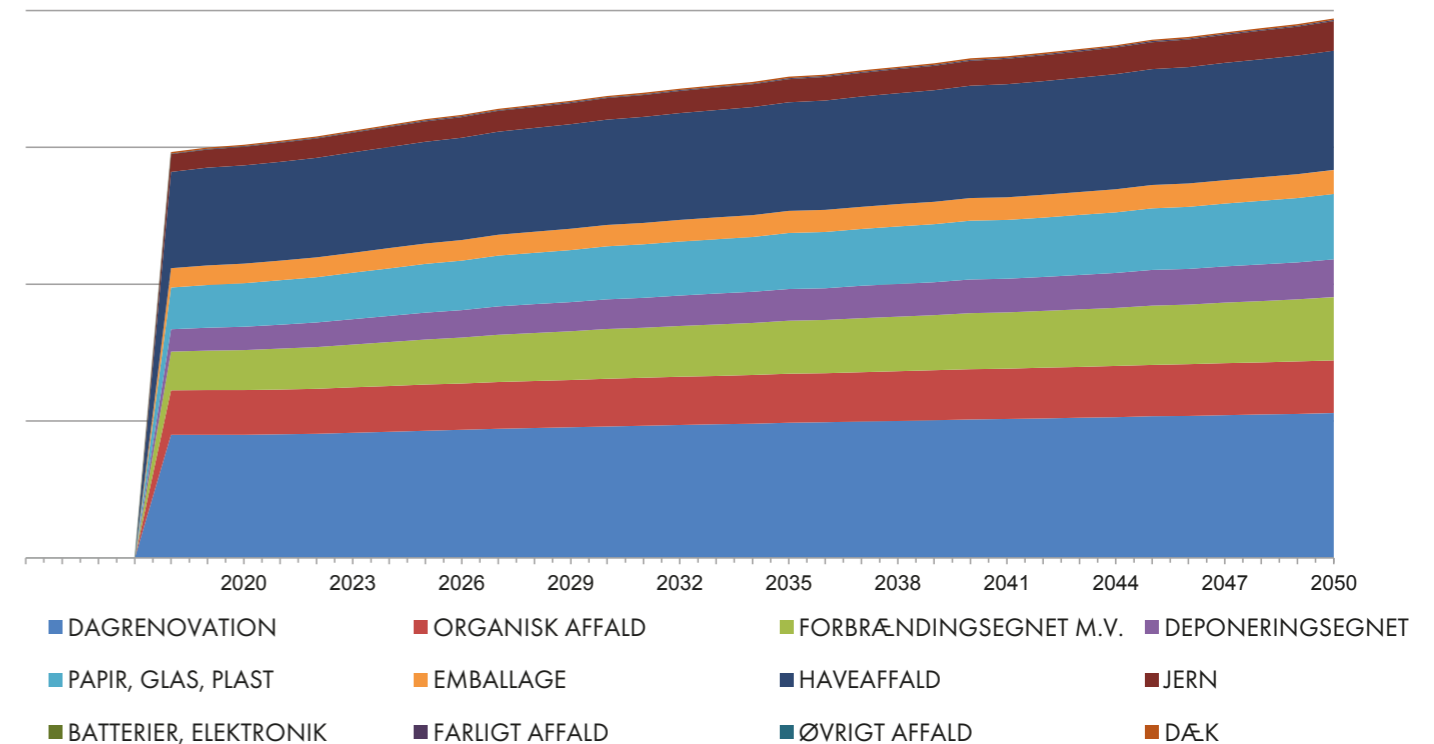
her ikke højde for de kommende indsamlingsordninger for tekstil, drikkekartoner og farligt affald i 2022 og 2023, hvorfor det kan forventes at der vil ske et mere betydeligt fald i af restaffaldet efter 2023.

Ifølge Billund Kommune affaldsanalyse (figur 3 og 4), foretaget i 2019, består restaffaldet af 4% tekstil, 4,6% mad- og fødevarer kartoner og 1,5% farligt affald. Med udgangspunkt i den samlede mængde restaffald i 2020 er der potentielt 156 ton tekstil, 179 ton drikkekartoner og 58 ton farligt affald i restaffaldet. Hvis samtlige mængder udsorteres, kan der potentielt flyttes 15 kg affald pr. indbygger/år fra forbrænding til genanvendelse.

Mængderne her er dog meget usikre. Affaldsanalysen er udarbejdet på baggrund af mindre stikprøver. Fordelingen af affaldstyperne kan derfor ikke forventes at være repræsentativ for hele kommunen. Herudover er det urealistisk at opnå en udsortering på 100% af de kommende affaldsordninger. Noget af affaldet vil ligeledes være kontamineret og ikke egnet til genanvendelse. Derimod kan ovenstående give et indblik i fordelingen af affaldet for de kommende indsamlingsordninger i Billund Kommune.

PROGNOSE FOR AFFALDSMÆNGDER BILLUND KOMMUNE 2018-2050

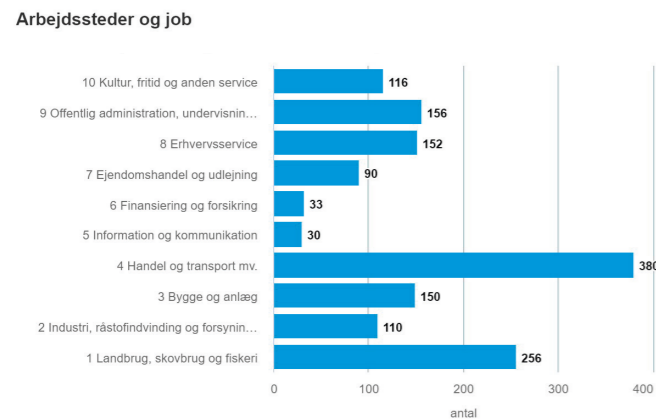
Figur 19



⁴FRIDA 2017 er en beregningsmodel til fremskrivning af affaldsmængder i Danmark. Modellen beskriver den forventede fremtidige udvikling i affaldsmængder i Danmark, fordelt på typer og behandlingsformen.

5.4 Affaldsmængder erhverv

Billund Kommune er en af de kommuner i Danmark, som har den højeste koncentration af arbejdspladser pr indbygger. I 2020 blev der opgjort 139 arbejdspladser pr. 100 indbyggere, hvilket er det højeste antal i Syddanmark (Kontur 2020). Herudover er Billund Kommune hjemsted for en række store virksomheder såsom LEGO, Dupont og Billund Lufthavn. Antallet af virksomheder i kommunen er generelt stigende, og i løbet af 2018 kom der 168 nye virksomheder til⁵. Figur 20 viser en oversigt over arbejdssteder fordelt på branche i Billund Kommune.



Figur 20 Fordeling af arbejdspladser i Billund Kommune 2020 (Danmarks statistik)

Virksomheder er i kraft af affaldsbekendtgørelsen forpligtede til at kildesortere deres affald og bringe dette til godkendte behandlingsanlæg. Billund Kommune skal ikke planlægge konkrete aktiviteter og for genanvendeligt erhvervsaffald, da det er omfattet af national liberalisering. Dog skal Affaldsplan 2021-2033 omfatte en samlet kortlægning af erhvervsaffaldet produceret i Billund Kommune.

Følgende kortlægning er baseret på data fra det nationale affaldsdatasystem (ADS), hvor seneste opgjorte affaldsmængder er fra 2019. På bilag 2 kan der ses en samlet oversigt af mængden af erhvervsaffald produceret i Billund Kommune. Virksomhederne i Billund Kommune genererede i 2019 omkring 104.000 tons affald, hvor ca. 76.900 ton blev afsat til genanvendelse. Omkring 25.200 ton blev afsat til forbrænding/energiudnyttelse, 2300 ton blev deponeret og 96 ton specialbehandlet.

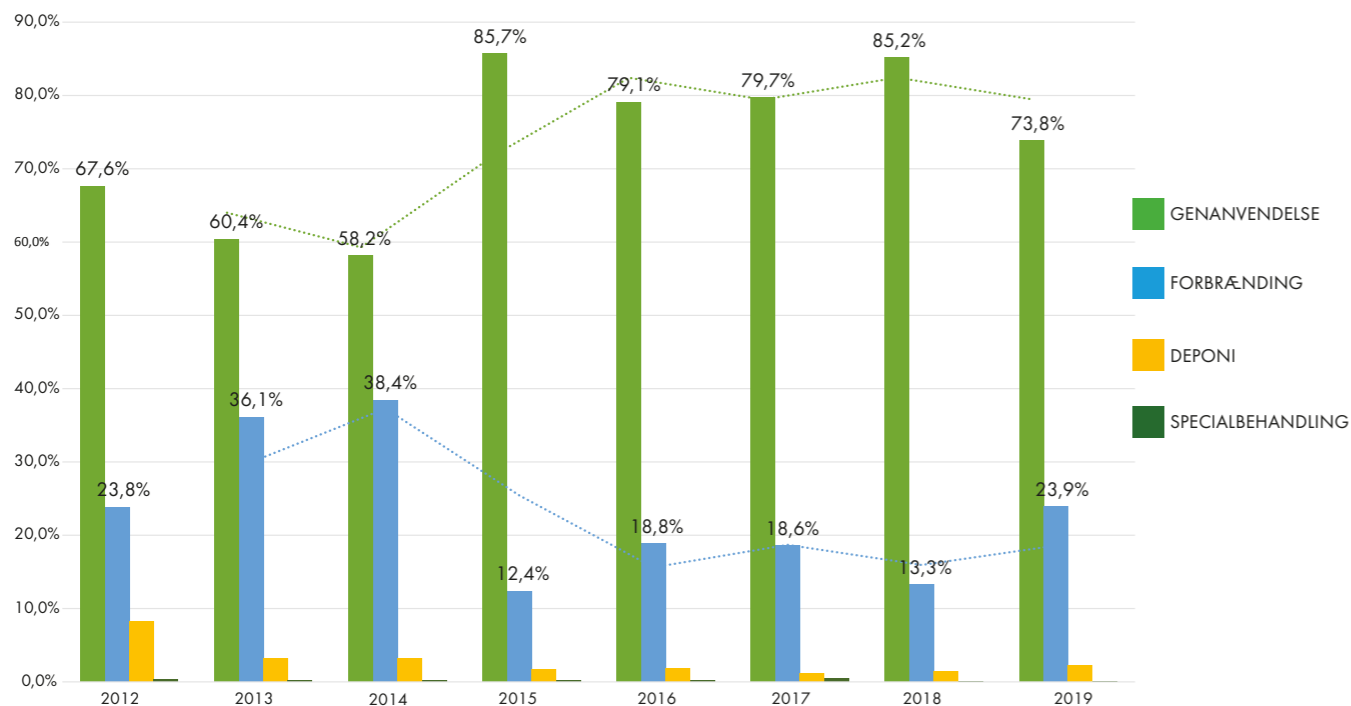
Virksomhedernes samlede affaldsproduktion er betydelig større end husholdningernes. Det er derfor væsentligt at der, i lighed med fokus på husholdningsaffald, bør være fokus på rådgivning og vejledning til de erhvervsdrivende virksomheder (Indsatsområde 2.2).

5.4.1 Udvikling i behandlingsformer

Det fremgår af figur 21 at den generelle genanvendelsesprocent fra 2012-2019 er steget med knap 10%. I 2012 blev ca. 67% affald afsat til genanvendelse, hvor dette i 2019 er steget til 73,8%. Dog tydeliggør figur 21 ligeledes en stor variation af affald afsat til genanvendelse samt forbrænding perioden 2015-2020. I 2015 blev omkring 85% affald afsat til genanvendelse hvor dette i 2019 er faldet til 74%. I tilsvarende periode er affald afsat til energiudnyttelse steget fra 19% til 30%.

De store udsving i affaldsmængder og afsat til genanvendelse og forbrænding kan blandt andet skyldes en stor variation af bygge- og anlægsaffald. Enkelte byggeprojekter kan have en

ERHVERVSAFFALD EFTER BEHANDLINGSFORM 2012-2019



Figur 21 (Eksklusive mængder for jord og direkte genbrug)

6. STATUS PÅ SENESTE AFFALDSPLAN 2014

I det følgende gøres status på kommunens seneste affaldsplan, som blev vedtaget i 2015. Baggrunden for planen samt de væsentligste visioner i planen beskrives. Derudover gøres der status på hvor langt kommunen er kommet med de enkelte initiativer, der blev planlagt og igangsat.

6.1 Ressourceplan 2014

Billund Kommunes seneste affaldsplan blev vedtaget af byrådet den 15. december 2015, under navnet Ressourceplan 2014. Den var møntet på regeringens daværende affaldsplan, der ligeledes blev kaldt en ressourceplan, samt på regeringens ressourcestrategi; *Danmark uden affald, Genanvend mere – forbrænd mindre*.

Et væsentligt mål i regeringens ressourcestrategi var at sætte fokus på at reducere affaldsmængderne til forbrænding og øge genanvendelsen. Med regeringens ressourcestrategi som inspiration opstillede Billund Kommune en række generelle visioner for kommunens affaldshåndtering som helhed, samt specifikke målsætninger for enkelte væsentlige fokusområder i ressourcestrategien.

Følgende visioner blev prioriteret i Ressourceplan 2014:

- **Affald i børnehøjde – Billund Kommune som Børnenes Hovedstad**
- **Projekt – Sammen finder vi ud af det**
- **Nytænkning vedrørende genbrugspladser, miljøstationer og de kommunale behandlingsanlæg**
- **Derudover blev der sat specifikke målsætninger for følgende indsatsområder:**
- **Husholdnings- og servicesektor**
- **Bygge og anlæg**
- **Grøn omstilling**
- **Information**

I det følgende præsenteres, en kort redegørelse af de enkelte visioner og indsatsområder, samt status på kommunens arbejde inden for de enkelte områder.

6.2 Affald i børnehøjde – Billund Kommune som Børnenes Hovedstad

Kommunens ønske om at inddrage og involvere børn og unge i kommende indsats, skulle gennemføres ved forskellige aktiviteter, der understøttede kommunens ambitioner som *Børnenes Hovedstad*.

De tiltænkte aktiviteter skulle i høj grad involvere børneinstitutionerne, der, i samarbejde med Affaldsteamet, skulle hjælpes til at udvikle passende affaldsløsninger til den enkelte institution. Hensigten med samarbejdet omkring affaldsløsningerne, var at give den enkelte institution mere ejerskab omkring løsningen og mere læring omkring affald og genanvendelse.

Derudover beskrev planen ønsket om at inddrage børn i forbindelse med udvikling og indretning af genbrugspladserne i Grindsted og Billund. Genbrugspladserne forestår en større ombygning, og det er nærliggende at inddrage kommunens børn i idéfasen.

Målsætningen for indsatsen var, at alle børneinstitutioner i kommunen havde systemer, hvor affaldet blev sorteret bedst muligt. Samtidig skulle det give børnene læring, som de kunne benytte når de, som ressourceambassadører, i forhold til deres familie, fortæller om deres erfaringer og nye viden på området.

6.2.1 Status for indsatsen

Generelt har der været arbejdet med inddragelse af kommunens børn i forskellige projekter. Der er sket en fremgang mod målet om at gøre børnene til ressourceambassadører, men der er stadig plads til forbedring på området.

Billund Kommunes affaldsteam har besøgt enkelte skoler og uddannelsesinstitutioner for en gennemgang af deres affaldsløsninger, både i klasseværelser, fællesområder og kollegieværelser. Kommunen har flere eksisterende muligheder for indsamling og sortering, der i forskellige kombinationer kunne inspirere og opfylde ønsker om enkel og nem affaldshåndtering på de besøgte steder. Der er dog endnu ikke hensigtsmæssig sortering på alle kommunens institutioner, så det er noget der også vil blive arbejdet på i den kommende affaldsplansperiode. Læs nærmere herom under indsatsområde 3.3. og 4.1.

Børn er blevet inddraget i forbindelse med planlægningen af ombygningen af genbrugspladserne. I samarbejde med Capital of Children deltog omkring 70 elever i et 2-dages projekt omkring indretning og brug af genbrugspladserne. Resultaterne af workshoppen er efterfølgende medtaget i ideoplægget til ombygning af genbrugspladserne i Grindsted og Billund. Ideer omkring beplantning og natur, kreative områder til afslapning og leg, samt indretning af læringsrum med inventar lavet af genbrugsmaterialer, er indeholdt i det endelige design af genbrugspladserne.

Affaldsteamet har deltaget ved lokale messer. Der har været stor interesse fra de besøgende, hvor både børn og voksne kunne deltage i sorteringskonkurrencer - selvfølgelig med præmier til de bedste. Messerne har vist sig meget inspirerende for både Affaldsteamet og de besøgende. Det kunne særligt ses ved de mange gode diskussioner og ideer der opstod - ikke mindst dem konkurrencerne har givet anledning til.

6.3 Projekt sammen finder vi ud af det

Med udgangspunkt i samskabelsesprojektet – *Sammen finder vi ud af det* – var det et mål at udvikle den kommunale service gennem innovation, bæredygtighed, kvalitet og nye samarbejdsformer. Med borgere og virksomheder i centrum, var det et ønske sammen at afklare og udvikle mål, muligheder og behov, som skal være med til at sikre endnu bedre sortering, med praktiske og anvendelige affaldssystemer.

Det var et ønske, at udvikling og design af kommunens fem genbrugspladser skulle gennemføres med stor lokal forankring ved medarbejder- og borgerinddragelse. Herunder var det vigtigt at sikre deltagelse fra projektets opstart til gennemførelse.

Projektet – *En model for den borgertilpassede genbrugsplads* – blev igangsat, med henblik på at indsamle ønsker og ideer fra lokalsamfundet omkring de nye nærbrugspladser i Filskov, Sønder Omme og Vorbasse. Hensigten var at øge ejerskabsfølelsen både blandt pladsernes brugere og de frivillige genbrugsvejledere.

6.3.1 Status på indsatsen

Projektet En model for den borgertilpassede genbrugsplads blev et stort inddragelsesprojekt. Borgermøder og fælles idégenerering var betydende faktorer i forbindelse med planlægning og udformning af de nye nærbrugspladser i Filskov og Sønder Omme, samt ombygningen af den eksisterende plads i Vorbasse.

Projektet fik af Miljøstyrelsen tilskud fra Kommunepuljens støtte-midler til pilotprojekter, der kan bidrage til at øge erfaringen i arbejdet mod øget genanvendelse af husholdningsaffald⁶.

Den store interesse fra lokalsamfundene, og de mange frivillige

⁶Læs mere om projektet som koncept på miljøstyrelsens hjemmeside: genanvend.mst.dk

genbrugsvejledere, er med til fortsat at drive genbrugspladserne og projektets grundlæggende filosofi. De frivillige er meget værdsatte af Billund Kommune, og deres passionerede indsats er essentiel for både drift og projekt.

6.4 Nytænkning af genbrugspladser og miljøstationer

Det var i planen et mål at højne serviceniveauet over for borgere og virksomheder, ved blandt andet at skabe endnu bedre vilkår for sortering og håndtering af affald. Genbrugspladserne er et af de steder, hvor kommunen har flest møder med borgere og virksomheder, og dermed også et sted, hvor det er muligt at skabe gode oplevelser i forhold til affaldshåndtering. Det er også et sted hvor det er muligt at skabe viden og interesse for kommunens øvrige affaldsordninger.

Der var et ønske om at genbrugspladser og miljøstationer fremover skal benyttes til at aflevere og sortere endnu mere affald til genanvendelse. Pladserne indrettes så de er overskuelige og sikrer let adgang for brugerne.

I den forbindelse, blev der lagt op til en renovering og ombygning af genbrugspladserne i Billund og Grindsted med fokus netop herpå.

Som en del af ombygningen på Grindsted Genbrugsplads etableres møde- og undervisningslokale. Formålet er at også kommunens børn og unge kan besøge genbrugspladsen og få større viden om håndtering af affald, både historisk og nuværende.

Derudover skulle de eksisterende genbrugspladser suppleres med nærbrugspladser ude i de mindre byer, for at øge tilgængeligheden blandt kommunens borgere. Oprindeligt var idéen at de skulle etableres som fritliggende miljøstationer i Filskov, Sønder Omme og Stenderup. Derudover skulle genbrugspladsen i Vorbasse renoveres, så den kunne laves om til en ubemandet plads.

6.4.1 Status på indsats – De små genbrugspladser

Visionen om tre frit tilgængelige miljøstationer i Filskov, Sønder Omme og Stenderup, samt en mindre renovering af Vorbasse genbrugsplads, blev hurtigt ændret til at der skulle være ens lignende, mindre genbrugspladser i Vorbasse, Sønder Omme og Filskov. Under idéfasen viste det sig at borgere i Stenderup ikke længere var interesseret i en lokal genbrugsplads.

Pladserne drives af lokale, frivillige genbrugsvejledere, der egenhændigt tilrettelægger deres tider på pladserne.

De ubemandede pladser var i begyndelsen døgnåbne og uden

adgangskontrol. Det gav store udfordringer i forhold til sortering og fraktioner der ikke måtte afleveres på pladserne, ligesom også virksomheder afleverede erhvervsaffald på pladserne. Billund Kommune og de frivillige informerede om problematikken og hvilke konsekvenser det kunne risikere at få for pladsernes fremtid. Det blev vedtaget at pladserne skulle indhegnes og der skulle være adgangskontrol med videoovervågning og kontrol via sygesikringskort.

Systemet gør det muligt at sondre mellem borgere i Billund Kommune, der har adgang til pladserne, og borgere bosiddende i andre kommuner samt erhverv, der ikke har adgang til pladserne.

Pladsernes åbningstider følger nu åbningstiderne på Grindsted og Billund genbrugspladser.

Den kontrollerede adgang har bevirket at sorteringen af affaldet er blevet væsentlig bedre. Tillige afleveres der, som forventet, ikke længere samme store mængde affald på pladserne.

6.4.2 Status på indsats – De større genbrugspladserne og omlastestation

Byrådet godkendte den 21. marts 2017 at igangsætte udarbejdelse af design og byggeprogram for nyindretning af genbrugspladserne i Billund og Grindsted, samt renovering og udvidelse af omlastefaciliteterne i Grindsted.

Sammen med godkendelse af processen var tillige et ønske om fokus på brugerinddragelse herunder, virksomheder, borgere, medarbejdere, børn og unge. Gennem interviews på genbrugspladserne, både blandt brugere og personale, blev der indsamlet ideer og ønsker der, i et samlet idékatalog, er vurderet i forhold til hvorvidt de lader sig realisere afhængigt af både fysiske og økonomiske rammer.

Idékataloget er efterfølgende medtaget i udarbejdelse af skitseoplægget.

Byrådet godkendte den 27. november 2018 at bevillige økonomiske midler til projektering og ombygning af genbrugspladserne i Grindsted og Billund samt omlastestationen i Grindsted.

Ændrede hygiejnekrav ved oplag og omlastning af affald indeholdende madrester, nødvendiggjorde revurdering af indretning og faciliteter i omlastehallen. Nye sorteringer, der primært skal foregå ved husstandene, eller i nogle tilfælde husstandsnært i forbindelse med fællesløsninger og lignende, påvirker desuden omlastehallens indretning.

Derudover skal den nye indretning af genbrugspladserne også kunne håndtere de udvidede sorterings- og kontrolkrav, der er

kommet i forhold til håndtering af bygge- og anlægsaffald. For at sikre at faciliteterne opfylder aktuelle krav, arbejdes der fortsat med udviklingen af omlastehallen og modtagepladser for udsorteret og kontrolleret bygge- og anlægsaffald. En revideret byggeplan er under udarbejdelse og forventes færdig i løbet af 2021.

6.5. Indsatsområder i Billund Kommune

I forhold til de fem specifikke indsatsområder havde Billund Kommune følgende målsætninger i planperioden:

Husholdnings- og servicesektor: Kommunen havde et ønske om, at sikre 50% genanvendelse af det husstands producerede affald inden 2022. Der var et særligt fokus på indholdet af genanvendeligt affald i fraktionerne småt brændbart og storskrald på genbrugspladserne.

Bygge og anlæg: Kvaliteten af det genanvendelige af bygge- og anlægsaffald skulle højnes ved at sikre, at affald indeholdende skadelige stoffer ikke genanvendes. For at opnå dette planlagde kommunen, at øge omfanget af aktive tilsyn på byggepladser, hvor affaldssortering og -bortskaffelse skulle indgå som en naturlig del af tilsynet.

Grøn omstilling: Det var et ønske at kommunen, dens borgere og virksomheder, skulle arbejde for omstilling til grøn økonomi og indtænke bæredygtighed i planer og projekter. Udover at blive endnu bedre til at sortere affaldet, var der også et fokus på, at selve indsamlingen af affaldet belastede miljøet mindst muligt, ved brug af miljøvenlige køretøjer som minimerede støj og luftforurening.

Information: Kampagner henvendt til kommunens institutioner og virksomheder skulle hjælpe til at forbedre affaldssorteringen. Det overordnede mål er at hjælpe borgere og virksomheder med information og vejledning i forhold til affaldsminimering, grøn omstilling og bæredygtighed.

Generelt er der tale om indsatsområder med potentiale for løbende forbedringer. Billund Kommune vil i den kommende planperiode også have fokus på indsatsområderne.



MÅLSÆTNING OG PLANLÆGNING

Både EU og regeringen har sat en række mål og visioner for affaldsområdet i de kommende år, som vil være rammesættende for den overordnede målsætningen for Affaldsplan 2021-2033. Fælles for disse mål er at vi skal producere mindre affald, genbrug mere og forbrænde mindre.

I Billund Kommune genanvender vi allerede en stor andel af det affald som indsamles fra både husholdninger, genbrugspladser og virksomheder. Desuden betyder de ambitiøse nationale og europæiske målsætninger, at vi i Billund Kommune skal blive endnu bedre. Vi skal mindske spild, genanvende mere og forbrænde mindre affald end vi gør i dag.

Affaldsplanen for Billund Kommune har både fokus på at færdiggøre og forbedre nogle af de ordninger og initiativer som allerede under tidligere planperiode blev igangsat (se afsnit 6). Endvidere har Billund Kommunes Teknik- og Miljøudvalg prioriteret en række nye mål og visioner for den kommende planperiode 2021-2033. Indsatsområderne er udvalgt på baggrund af flere ting. Blandt andet en forventet positiv effekt på genanvendelsesprocenten og et højnet serviceniveau for borgerne i Billund Kommune. Indsatsområderne vil beskrives nærmere i følgende Handlingsplan 2021-2033.

7. Handlingsplan 2021-2033

Billund Kommune vil arbejde med aktiviteter og nye initiativer indenfor fire temaer. Disse skal danne rammerne for den overordnede vision for Affaldsplan 2021-2033 om 65% genanvendelse i 2035.

De fire temaer udgør følgende:

- Affaldsforebyggelse, direkte genbrug og øget genanvendelse
- Erhvervsaffald
- Kommunikation, dialog og undervisning
- Kommunen som virksomhed

Hvert tema indeholder en række mere konkrete indsatsområder der skal give indblik i de konkrete aktiviteter og emner temaet dækker over.



TEMA 1: AFFALDSFOREBYGGELSE, DIREKTE GENBRUG OG ØGET GENANVENDELSE

Ifølge den nationale *Handlingsplan for cirkulær økonomi* skal affaldskurven knækkes. Den cirkulære økonomi skal styrkes gennem øget affaldsforebyggelse, mere direkte genbrug og genanvendelse. Billund Kommune ønsker at bidrage til udviklingen ved at etablere initiativer og indsatsområder, der sikrer mindre affald til forbrænding og mere genanvendelse. Samtidigt ønsker kommunen at udbygge de nuværende muligheder for direkte genbrug på genbrugspladserne.

Indsatsområde 1.1: Direkte genbrug og cirkulær økonomi

Genbrugspladserne er, og vil også fremadrettet, være et centralt led i at sikre så meget genbrug og genanvendelse som muligt. Billund Kommune har på alle fem genbrugspladser etableret et område til direkte genbrug, som blandt andet hjælpeorganisationerne har adgang til.

Når vi genbruger frem for at købe nye produkter, spares der ressourcer i form af nye råvarer og energi til produktion. Gennem genbrug er vi dermed med til at reducere mængden af affald og give gamle produkter nyt liv.

Foruden, emner såsom møbler, tøj og porcelæn, som man oftest forbinder med genbrug, bliver der i dag afleveret mange brugbare materialer og produkter på genbrugspladsen. Både ubrugte overskudsmaterialer og gamle brugbare materialer afleveres i forbindelse med større og mindre projekter i hjemmet.

Det kan f.eks. være fraktioner såsom træ, fliser, vinduer, mursten eller andet. Materialerne har udtjent deres brug og afsættes herefter til affaldsbehandling og genanvendelse.

Det er i dag ikke muligt at tage materialerne med hjem fra genbrugspladserne, selvom man som borger kan se en genbrugsværdi i noget af det som ligger i containerne. De brugbare materialer vil i flere tilfælde egne sig fint til direkte genbrug frem for genanvendelse. Nogle ældre træbrædder vil kunne genbruges til et fuglehus i haven, den ene flise vil kunne erstatte den ødelagte på terrassen osv. Fremfor at genanvende materialerne vil disse altså gennem direkte genbrug, kunne få nyt liv og erstatte produktion af nye produkter.

Billund Kommune ønsker at udnytte flere ressourcer til direkte genbrug. Samtidigt vil vi fastholde værdien i, at have et område til genbrugsgenstande, som organisationerne også fremadret-

tet vil have adgang til. Billund Kommune ønsker derfor at give borgerne flere muligheder for at finde genbrugsmaterialer til de små projekter i hjemmet. Billund Kommune vil på baggrund heraf videreudvikle og udbygge ordningen for direkte genbrug på genbrugspladserne.

1.1.1 "Genbrugspas"

Ovenstående initiativ er som udgangspunkt tiltænkt borgerne i Billund Kommune. Dog skal vi ikke glemme de mindre nystartede virksomheder, iværksættere, skoler og institutioner.

For dem skal initiativet udvides med en form for "genbrugspas"-ordning. Med passet i hånden vil udvalgte virksomheder og institutioner, på lige vilkår med borgerne, få mulighed for at indsamle materialer på genbrugspladsen. Kun udvalgte virksomheder der med et forretnings- eller projektmæssigt potentiale i materialerne fra genbrugspladserne, kan få adgang. Tilbuddet skal ligeledes gøre det lettere for bl.a. skoler og institutioner, at få adgang til materialer, til de kreative timer sammen med børnene. Samtidig skal ordningen bidrage med materialer til undervisning om affald, genbrug og genanvendelse, som beskrevet i indsatsområde 3.3.

1.1.2 Direkte genbrug af elektronik

En ud af fire genstande der bliver kasseret som elektronikaffald virker uden problemer og op mod 50% af det tilbageværende elektronikaffald virker med mindre problemer eller kan repareres. Det er produkter såsom; skærme, elkedler, føntørrer, hårde hvidevarer mv.

For at der kan afsættes flere elektroniske produkter til direkte genbrug, enten på genbrugspladsen eller gennem de lokale foreninger, kræver de at der faciliteres områder hertil. Borgere skal have mulighed for at aflevere elektroniske produkter med det formål at dette skal genbruges eller repareres.

Herudover skal borgerne ligeledes opfordres til at aflevere brugte elektroniske produkter inden de når at samle støv i skuffer og skabe. Vi er nemlig gode til at lade elektronik blive forældet i eget hjem. Vi formår ikke at skaffe os af med produkter vi egentlig ikke benytter mere. Billund Kommune vil, i samarbejde med interesserede organisationer og frivillige, udarbejde nogle informationskampagner og events målrettet elektronik til direkte genbrug.

Billund Kommune vil, med Indsatsområde 1.1, støtte både borgere og virksomheder til i endnu højere grad at overlevere ting og materialer, de ikke længere bruger til direkte genbrug. Indsatsen skal sikre at mere affald kommer ud i kredsløbet igen og får nyt liv.

Indsatsområde 1.2: Fjernelse af småt brændbart og deponi

I 2020 producerede Billund Kommune omkring 1700 tons brændbart affald på genbrugspladserne og omkring 900 tons deponi svarende til hhv. 30% og 10% af den samlede affaldsmængde.

For at nedbringe affaldsmængderne til forbrænding og sikre mere genanvendelse, er det nødvendigt at der sorteres mere affald. Undersøgelser viser, at ca. 50% af det affald som afleveres i småt brændbart, kan genanvendes. Det potentiale skal udnyttes, så mere affald i Billund Kommune kan gå til genanvendelse fremadrettet.

Fraktioner såsom træ, pap, plast og tekstiler er nogle af de affaldsemner som kan genanvendes, men som alligevel har det med at havne i containerne til brændbart. Med en målrettet indsats på fraktionerne brændbart og deponi er det muligt at reducere mængderne til forbrænding og deponi markant. Det viser flere pilotprojekter fra andre kommuner rundt om i landet. Et øget fokus på disse fraktioner på genbrugspladserne vil i høj grad sikre at, flere af vores gode ressourcer bliver sorteret ud til genbrug og genanvendelse.

1.2.1 Små genbrugspladser

Indsatsområdet skal målrettes både de bemandede pladser i Billund og Grindsted samt de ubemandede pladser i Filskov, Sdr. Omme og Vorbasse. Fejlsortering har dog været betydelig højere på de små genbrugspladser, end på de bemandede pladser i Grindsted og Billund. Denne problemstilling er ligeledes gældende for øvrige ubemandede pladser beliggende i andre kommuner, hvilket indikerer en generel udfordring for denne type genbrugsplads. Selvom den almene velvilje for korrekt sortering er til stede, kan fejlsortering muligvis skyldes manglende vejledning eller motivation i sorteringsøjeblikket. Dette kan derimod være svært at tilbyde brugerne, da pladserne er ubemandede. Billund Kommune vil på baggrund heraf arbejde med en målrettet og formålsbestemt indsats mod reduktion af småt brændbart på de små genbrugspladser.

Med indsatsområde 1.2 ønsker Billund Kommune i den kommende planperiode at udarbejde en målrettet indsats for at få de genanvendelige materialer ud af containeren til småt brændbart og deponi på genbrugspladserne i kommunen. Tiltagene skal målrettes pladsernes behov og udarbejdes i tæt samarbejde med både pladsmedarbejde og de frivillige vejledere.

MÅLSÆTNING TEMA 1

BILLUND KOMMUNE ØNSKER:

- at opfylde målsætningen om 65% genanvendelse i 2035.
- at øge fokus på cirkulær økonomi og direkte genbrug for både borgere, institutioner og erhverv.
- at øge mængderne til direkte genbrug.
- at øge sorteringskvaliteten i fraktionerne småt brændbart og deponi

TEMA 2: ERHVERVSAFFALD

Flere initiativer i den nationale *Handlingsplan for cirkulær økonomi* omhandler bygge- og anlægsaffald. Initiativerne handler om at gøre det nemmere for alle at følge reglerne. At have fokus på bedre kommunikation med myndigheder og at udbrede viden om, og krav til, selektiv nedrivning. Sporbarheden af byggematerialer skal forbedres. Der forventes i 2023 indført krav om standardiserede nedrivningsplaner og kompetencekrav til selektiv nedrivning.

Indsatsområde 2.1: Anmeldelse af bygge- og anlægsaffald

Billund Kommune udfører i dag tilsyn på byggepladser ved konkrete henvendelser.

I forbindelse med tilsyn af både renovering og nedrivning, vejleder Billund Kommune borgere og virksomheder, som dermed får bedre kendskab til, og viden om, sortering og håndtering af bygge- og anlægsaffald. Ved øget fokus og rådgivning forventes færre fejlsorterede læs. Fejlsorterede læs håndteres i mange tilfælde som deponeringsegnet affald. Færre fejlsorterede læs vil derfor forøge genanvendelse af bygge- og anlægsaffald.

For at udbrede viden om håndtering og sortering af bygge- og anlægsaffald til borgere og virksomheder, vil Billund Kommune udarbejde borgerrettede og branchespecifikke vejledninger og informationsmaterialer omkring håndteringen.

Rådgivning og viden deles tillige gennem konsulentbesøg og fyraftens- eller kaffemøder, tilrettelagt for virksomheder indenfor relevante brancher. Virksomheders ansvar for at arbejde ressourceeffektivt og sundheds- og miljøansvarligt, skal gøres så enkelt og bekvemt som muligt.

Affaldet anmeldes til Billund Kommune via elektronisk selvbetjening, der kan tilgås ubegrænset.

Der er konstant fokus på indholdet af miljøskadelige stoffer i bygge- og anlægsaffaldet. Hvordan kan de miljøskadelige stoffer fjernes, så materialerne efterfølgende kan genanvendes?

Forudsætningen for at miljøskadelige stoffer kan fjernes er, at der foretages en selektiv nedrivning. For at en selektiv nedrivning kan gennemføres, er det nødvendigt, at der forud for nedrivningen, foretages en kortlægning af både genanvendelige ressourcer og de problematiske stoffer i bygningen.

I planperioden vil Billund Kommune gennemføre et pilotprojekt i samarbejde med en lokal virksomhed, hvor hele nedrivningsprocessen gennemgås. Fra indledende kortlægning og planlægning af selektiv nedrivning, til indsendelse af anmeldelse af bygge- og anlægsaffald indeholdende kortlægningsrapport og afsluttende indsendelse af kvitteringer for håndtering af det anviste affald.

Gennem samarbejder mellem bygherrer, rådgivere, entreprenører og modtagere opnås større fokus på rene materialer til genbrug og nyttiggørelse og dermed bedre cirkulært ressource flow.

Indsatsområde 2.2: Generelle vejledende virksomheds- og konsulentbesøg

Virksomheder der er tilmeldt adgang til genbrugspladserne i Grindsted og Billund har allerede mulighed for at komme af med mange forskellige typer affald. Virksomheders adgang til de kommunale indsamlingsordninger for mad- og restaffald, vil øge incitamentet til bedre sortering af affaldet.

Kildesorteret madaffald til direkte bioforgasning vil reducere mængden af affald virksomheders på nuværende tidspunkt sender til forbrænding.

Kildesorteret restaffald til forbrænding vil øge fokus på udsortering af genanvendelige materialer, der ellers ville være samlet ind med restaffaldet.

Primært er udsortering af plastaffald vigtig. Afbrænding af plast udgør ca. 80 pct. af den fossile CO₂-udledning fra de danske forbrændingsanlæg. Blot 5% af virksomhederne sorterer madaffald hvor 8% sorterer plastaffald⁷.

Kildesortering er vigtig, da plast skal være så rent som mulig for at kunne genanvendes.

Årsagerne til den manglende sortering er bl.a. manglende viden, mangel på plads og at sortering ofte forbindes med øgede omkostninger og besvær for den enkelte virksomhed.

Generel dialog og eventuelle virksomhedsbesøg kan hjælpe virksomhederne med, hvordan de håndterer deres affald bedst muligt. En dialog eller et besøg vil kunne hjælpe virksomheden med blandt andet:

- Konkrete bortskaffelsesmuligheder
- Hjælp til klassificering af affald
- Vejledning om sortering af affald
- Vejledning om håndtering af udvalgte affaldstyper
- Gennemgang af virksomhedens affaldshåndtering

Det er en vigtig kommunal opgave at sikre en miljømæssig korrekt affaldshåndtering. Billund Kommune vil gennem øget information, dialog og vejledning, hjælpe virksomheder til at optimere deres affaldshåndtering og dermed forbedre genanvendelsen.

2.2.1 Branchespecifikke kampagner

For nogle virksomheder er korrekt affaldshåndtering meget besværligt for andre virksomheder er det ikke noget der giver anledning til større udfordringer. Fælles for alle virksomheder er dog, at de grundlæggende skal løse de samme overordnede opgaver i forbindelse med affaldshåndteringen.

Billund Kommune ønsker gennem vejledning og information at assistere udfordrede virksomheder med at løse opgaven på bedste vilkår, både for miljø og virksomhed.

Ved grundig sortering, bliver det mere synligt hvor meget affald man genererer.

Det synliggør, hvor mange ressourcer der uden videre ender usorteret som affald til forbrænding.

Eksempler på indsatsområder:

I **hotel- og restaurationsbranchen** har meget af det engangsplast der benyttes en meget kort levetid – nogle gange kun nogle få sekunder - eller den tid det tager at transportere madvarer hjem fra grillbar/café eller supermarked. Kan forbruget begrænses eller findes der alternativer til plasten?

I **landbruget** anvendes, og forbruges, store mængder plast og plastfolie. Kan genanvendelse optimeres ved ændrede arbejds-gange eller andre tiltag?

I **byggebranchen** udgør bygge- og anlægsaffald 40 pct. af alt affald der genereres i Danmark⁸.

Genanvendelse og genbrug af bygge- og anlægsaffald er vigtigt at tænke ind i cirkulære ressourcestrømme. Tænke genanvendelse og genbrug af byggeaffald ind i nye byggeprojekter.

I bilbranchen håndteres meget farligt affald. Metal, plast og glas kan genanvendes; enkeltdele kan genbruges som reservedele. Nogle typer olier og olieholdige produkter kan genaffineres og genanvendes. Korrekt håndtering af farligt, petrokemisk affald hindrer forurening og øger genbrug.

Billund Kommune vil tilbyde virksomheder i kommunen rådgivning om affald og genbrug og hjælper gerne med at planlægge virksomhedens affaldsløsninger, så økonomi og miljø går op i en højere enhed.

Billund Kommuner ønsker i samarbejde med virksomhederne, at udarbejde brancherelateret informationsmaterialer. Affald skal blive en vigtig ressource, der genbruges igen og igen.

Billund Kommune vil, så vidt muligt, stille indsamlingsordninger til rådighed for erhverv i ejendomme med blandet bolig og erhverv.

Erfaringer viser, at virksomhedernes affaldshåndtering bliver bedre og nemmere i det omfang, de får tilstrækkelig information om gældende regler og muligheder for rådgivning.

Virksomhederne skal, gennem rådgivning, information og virksomhedsbesøg, motiveres til at behandle deres affald efter gældende regler og gerne inspireres til at reducere mængden af affald.

MÅLSÆTNING TEMA 2

BILLUND KOMMUNE ØNSKER:

- At gennemføre en eller flere informations kampagner om regler og vejledning til behandling af anmeldelser af bygge- affald, rettet mod bygherrer og håndværkere.
- At øge fokus på forebyggelse af affald samt øget genanvendelse fra erhverv gennem vejledende konsulent besøg.
- At udbrede viden om korrekt håndtering og sortering af bygge- og anlægsaffald
- At udbrede viden om pligten til at anmelde affald fra byggeprojekteri

TEMA 3: KOMMUNIKATION, DIALOG OG UNDERVISNING

Information og viden er en forudsætning for, at borgere kan træffe det rette valg i forhold til hvordan affald skal håndteres og sorteres i husholdningen, såvel som på genbrugspladserne. Borgernes engagement, holdning og ikke mindst forståelse for affald, har ligeledes en afgørende betydning for hvordan de sorterer i hjemmet.

I 2019 blev et mindre udsnit af det indsamlede restaffald fra husholdningerne i Billund Kommune undersøgt. De overordnede resultater viste at der var omkring 49% genanvendelige materialer i restaffaldet fra husholdningerne og 59% fra etageejendomme. Analysen viste at det primært er affaldstyper såsom plast glas, pap, papir og madaffald, der fejlsorteres i restaffaldet. Madaffald udgør ifølge analysen hele 25% og 31% af restaffald i hhv. enfamilie og etageejendomme. Der er altså et stort potentiale for at forbedre sorteringskvaliteten og dermed øge genanvendelsen i de nuværende ordninger vi har i Billund Kommune. Måden hvorpå vi gør dette er via kommunikation dialog og undervisning. Derfor vil vi i Billund Kommune arbejde med en række indsatsområder under dette tema.

Indsatsområde 3.1: Kommunikation og dialog med borgerne

Der findes et væld af forskellige måder og metoder til at kommunikere affaldshåndtering på. Kommunikation i den rette mængde, på rette sted og på rette tidspunkt er afgørende. Billund

Kommune vil fastholde og videreudvikle vores nuværende kommunikation via lokalaviser, hjemmeside mm. Samtidig vil vi sikre at borgerne har mulighed for at holde sig løbende orienteret om affaldsordningerne, ændringer og nye initiativer i kommunen. Mens mange borgere er positivt stemte overfor at sortere deres affald, er der også nogle som udtrykker tvivl og skepsis om, hvordan og hvorfor man skal affaldssortere. Der er mange myter og historier om, hvad der sker med affaldet, efter det er blevet indsamlet. Noget af usikkerheden kan skyldes afsætningen og teknologierne ændre sig, hvor andet kan skyldes misinformation eller manglende information. Derfor er det en væsentlig opgave at øge kendskabet til, hvorfor og hvordan vi indsamler og efterbehandler affaldet i Billund Kommune.

Vi vil i Billund Kommune arbejde på at få en høj grad af oplysning og målrettet information til borgerne om hvordan:

- vi producerer mindre spild og mindre affald og genbruger mere
- vi sortere det affald vi har i nuværende affaldsordninger, på genbrugspladser og i hjemmet
- affald og ressourcer bliver efterbehandlet og genanvendt

3.1.1 Etageejendomme

Ifølge affaldsanalysen fra 2019 har etageejendomme med fælles affaldsløsninger omkring 13% højere fejlsortering. Flere undersøgelser viser at der særligt i etageejendomme er en stor forskel på beboernes interesse og engagement for affaldssortering. Op mod en femtedel af beboerne kildesortere ikke deres affald grundet mindre ejerskabsfølelse for de fælles affaldsløsninger. Ved fejlsorteringer kan det ligeledes være svært at opspore synderen, sammenlignet med énfamiliehuse, der har deres egne beholdere.

En god sortering af husholdningsaffaldet er et væsentligt skridt i forhold til en øget genanvendelse, men afhænger samtidig også af hvordan man i husholdningerne forholder sig til og praktisere affaldssorteringen. Dette kan i nogle tilfælde være udfordrende i mindre lejligheder og etagebyggerier, hvor pladsen er begrænset.

Billund Kommune vil i planperioden arbejde på en række kommunikationstiltag. Tiltagene vil være målrettet og udarbejdet i samarbejde med forskellige borgergrupper og relevante interessenter fra etageejendomme. Billund Kommune ønsker at understøtte de

BILLUND KOMMUNES AFFALDSAPP

APPEN TILBYDER ALLE BORGERE EN LET OG MÅLRETTET INFORMATION OM DERES AFFALDSLØSNINGER OG AFFALDSSORTERING I HJEMMET OG PÅ GENBRUGSPLADSEN.



gode sorteringsvaner og kreative løsninger, så alle i kommunen kommer til at sortere endnu mere end de gør i dag.

Indsatsområde 3.2: Dialog på genbrugspladsen

Der er i Billund Kommune etableret fem genbrugspladser; hvoraf to af pladserne er bemandede og de resterende tre, som er drevet af frivillige, er ubemandede i størstedelen af åbningstiden.

Genbrugspladserne er en meget central del af affaldshåndteringen i Billund Kommune og de har en stor betydning for brugerne. Genbrugspladserne er ligeledes det sted hvor mange borgere får deres viden om affaldssortering. Dette sker som oftest gennem dialog og vejledning fra pladsmedarbejderne.

Med de mange besøgende, flere nye affaldstyper og en løbende udvikling i branchen, udgør medarbejderne en essentiel del i arbejdet mod en forbedret sorteringskvalitet. Særlig gennem synlighed og vejledning med borgerne. Herudover kan pladsmedarbejderne bidrage positivt til en generel øget bevidsthed om affaldshåndtering i Billund Kommune. Medarbejderne har en god mulighed for at få brugerne i tale i sorteringsøjeblikket og formidle generel viden omkring affald til de besøgende.

For fortsat at sikre brugerne en god oplevelse og understøtte en korrekt sortering, vil det løbende være et fokusområde at sikre, at pladspersonalet har de rette forudsætninger for at indgå i dialog med brugerne og vejlede på et kvalificeret grundlag.

Billund Kommune ønsker derfor, at fastholde og videreudvikle vores nuværende service på genbrugspladserne gennem øget synlighed, vejledning og mere opsøgende dialog med brugerne.

Indsatsområde 3.3: Undervisning med affald, genbrug og genanvendelse i fokus

Både gode og dårlige vaner grundlægges ofte i barndommen. Derfor er det vigtigt at engagere og motivere børn og unge til at bidrage til en korrekt affaldshåndtering, mens de stadig er nysgerrige og åbne overfor at gøre tingene anderledes. Gennem målrettede aktiviteter vil vi i Billund Kommune bidrage til at børn og unge i forskellige aldersgrupper modtager relevant, oplysende og engagerende undervisning med affald, genbrug og genanvendelse i fokus.

Børn og unge udgør en væsentlig andel af kommunens befolkning. De er essentielle for at sikre fremtidens affaldssortering og højne den cirkulære tankegang i Billund Kommune. Vi skal udnytte det potentiale, der ligger i at motivere børn og unge til at blive "affaldsambassadører". Efter et besøg på genbrugspladsen, vil affaldsambassadørerne muligvis gå hjem og fortælle familie og venner om vigtigheden i genbrug og genanvendelse.

Gennem leg og læring skal vi motivere børn og unge til at bidrage med en forståelse for hvordan og hvorfor affaldssortering skaber værdi. Billund Kommune ønsker, gennem undervisning, at skabe en øget ressourcebevidsthed blandt børn og unge, således vi fremadrettet kan sikre at affaldssorteringen bliver en naturlig, meningsfuld og integreret del af hverdagen.

For at understøtte dette, er det ligeledes vigtigt at børn og unge oplever at der er sammenhæng mellem den måde de sortere affald på derhjemme, i børnehaven, skolen og i idrætshallen. Dette indsatsområde skal derfor ses i sammenhæng med indsatsområde 4.2, som fokuserer på at etablere de fysiske rammer til affaldssortering i skoler og daginstitutioner, så praksis kobles sammen med viden og læring.

De konkrete aktiviteter under dette indsatsområde skal løbende udarbejdes i samarbejde med relevante aktører, såsom lærere, pædagoger og servicemedarbejdere. Der ligger også allerede nu et stort stykke arbejde med Billund Kommunes kommende *Grøn Læseplan*, hvori affald som tema ligeledes indgår.

MÅLSÆTNING TEMA 3

BILLUND KOMMUNE ØNSKER:

- At affaldssortering på skoler og institutioner bliver et naturligt adfærdsmønster, som børnene tager med hjem
- At bidrage børn og unges forståelse for affald, genbrug og genanvendelse.
- At øge serviceniveauet gennem mere dialogbaseret vejledning
- At gøre det nemt og hurtigt at finde relevant information om affaldssortering og -indsamlingsordninger i Billund Kommune.
- At øge borgernes viden og motivation for at sortere affald korrekt.
- At højne forståelsen for "at det nytter at sortere".

TEMA 4: KOMMUNEN SOM VIRKSOMHED

Når man som borger sorterer affald på arbejdspladsen, i skolen, på gaden eller i idrætshallen, har det som regel en afsmittende effekt på måden man håndterer affald derhjemme - og omvendt. Derfor er det væsentligt at der sorteres på samme måde uanset hvor i kommunen man befinder sig.

Kommunen har som virksomhed et godt udgangspunkt for både at sikre en optimal genanvendelse af egne ressourcer og, ikke mindst, at understøtte både borgere og erhvervslivets engagement i en korrekt og højnet affaldssortering.

Billund Kommune ønsker under dette tema at sætte fokus på kommunen som virksomhed, hvor både udvikling af sortering på kommunale institutioner og i det offentligt rum er i fokus.

Indsatsområde 4.1: Sortering på de kommunale institutioner

I tråd med affaldsbekendtgørelsens målsætningen om 65% genanvendelse i 2035 samt en strømlinet affaldssortering, skal der, i lighed med husholdningsaffaldet, fokuseres på affald i de kommunale institutioner.

Der er flere kommunale institutioner der i dag sorterer deres affald i flere fraktioner, såsom pap og papir. Få sorterer endda i de samme fraktioner som borgerne gør i hjemmet i dag. Dog er der fortsat institutioner, som ikke har fået etableret affaldssortering udover restaffald - og det er problematisk.

I planperioden ønsker Billund Kommune at sikre, at kommunens egne virksomheder og institutioner tilpasser deres affaldssortering, så denne fremadrettet vil være i overensstemmelse med måden borgerne sortere i hjemmet. Det betyder at borgerne skal møde samme grad af kildesortering på de kommunale institutioner og på de kommunale arbejdspladser. Da flere institutioner i dag ikke har etableret en affaldsordning til de genanvendelige fraktioner, vil der potentielt være store mængder affald, som kan flyttes fra forbrænding til genanvendelse. Det vil være en forbedring i forhold til opfyldelsen af de næstkommende målsætninger, for den samlede genanvendelsesprocent for Billund Kommune. Herudover ønsker Billund Kommune at fokusere på at der er en tydelig sammenhæng og overensstemmelse mellem affaldsordningerne i og udenfor hjemmet, så det sikres at affaldssorteringen bliver en naturlig integreret del af hverdagen.

Indsatsområde 4.1 vil fokusere særlig på de institutioner, der

ikke allerede har implementeret affaldssortering. Derudover er ambitionen at videreudvikle på de eksisterende ordninger, så samtlige institutioner har en ensartet og strømlinet affaldssortering.

Det er væsentligt for Billund Kommune at dette indsatsområde udarbejdes i samarbejde med servicemedarbejdere, lærer og elever på de udvalgte skoler og institutioner. Affaldssorteringen skal implementeres på en velfungerende måde, der kan tilpasses institutionernes individuelle behov.

Indsatsområde 4.2: Sortering i det offentlige rum

Der sorteres i dag en stor mængde affald i de private hjem i Billund Kommune, dog er der ikke nær så mange muligheder for at sortere affaldet man når befinder sig i det offentlige rum. Indsatsområde 4.2 har, tilsvarende indsatsområde 4.1, til hensigt at sikre borgerne mulighed for en ensartet affaldssortering, uanset om man befinder sig i hjemmet, på gaden eller til et offentligt arrangement. Dog er der stor forskel på hvilken type affald, som produceres i det offentlige rum og hjemme i privaten. Derfor er det ikke nødvendigvis de samme typer af affaldsløsninger der skal implementeres. Desuden ønsker Billund Kommune at videreudvikle de nuværende løsninger. Særlig under arrangementer og til event vil affaldssorteringen fremadrettet skulle spille en større rolle.

Affaldsbekendtgørelsen stiller ligeledes krav om at der fra 2025 indsamles plastaffald i det offentlige rum. Dette gælder særlig steder hvor der befinder sig mange mennesker, og dermed mest affald. På baggrund heraf vil Billund Kommune etablere mere sortering i det offentlige rum, og samtidig arbejde med en øget ensretning og genkendelighed af affaldshåndtering på tværs af de steder man færdes i kommunen. Med dette ønsker Billund Kommune at være med til at fremme borgernes adfærd for affaldssortering, samt deres forståelse for generel ressourcebevidsthed fremadrettet.



MÅLSÆTNING TEMA 4

BILLUND KOMMUNE ØNSKER:

- At alle kommunale institutioner sortere genanvendeligt affald
- At sikre affaldshåndtering bliver en mere integreret del af hverdagen i hele kommunen - både børn og voksne på de kommunale institutioner
- At etablere en ensartet og genkendelig affaldssortering i det offentligt rum.

8. PLANLÆGNING

I det følgende beskrives Billund Kommunes fremtidige planlægning for affaldsområdet. Afsnittet omfatter blandt andet en beskrivelse af de affaldsordninger Billund Kommune planlægger at udrulle i den kommende planperiode. Hertil har særligt de nye europæiske og nationale målsætninger, om strømlinet indsamling og sortering af husholdningsaffald, en væsentlig indvirkning. Nye retningslinjer for, hvordan kommunerne kan tilrettelægge deres ordninger, har været og er fortsat rammesættende for den nuværende udvikling af husstandsindsamlingen i Billund Kommune. Derudover vil der i planperioden, være et fortsat fokus på ombygningerne af genbrugspladserne i Grindsted og Billund. Desuden planlægger Billund Kommune at etablere en henteordning for asbest- og eternitaffald, som tillige med ovenstående ordninger vil beskrives i de følgende afsnit. Der vil slutvis i dette kapitel blive vurderet om Affaldsplan 2021-2033 efterlever de overordnede mål, visioner og lovgivninger, som er rammesættende for planen.

8.1 Den fremtidige affaldssortering i Billund Kommune - på kort og lang sigt

Med afsæt i både europæiske og nationale målsætninger om husstandsindsamling af i alt ti forskellige typer affald, planlægger Billund Kommune at udrulle en ny ordning for husstandsindsamling i 2023. Dette indebærer blandt andet en omstrukturering af den nuværende indsamlingsordning af genanvendelige fraktioner samt implementering af yderligere tre affaldsfraktioner (farligt affald, mad- og fødevarerkartoner og tekstil).

Det er essentielt for Billund Kommune at den kommende affaldsløsning bliver bæredygtig for både miljø, økonomi og service.

I nedenstående vil den kommende indsamlingsordning for husstandsaffald i Billund Kommune præsenteres.

8.1.1 Ny husstandsindsamling på vej!

I dag, medio 2021, indsamler Billund Kommune allerede en lang række affaldsfraktioner ved den enkelte husstand. Det udgør hhv. restaffald, madaffald, plast (hård og blød), metal, glas, pap og papir, samt batterier som kan afleveres i en klar pose. Dog indsamles de genanvendelige fraktioner i en kombineret indsamlingsordning der, som følge af de nye krav, udfases senest i 2025 (Afsnit 2.2.1).

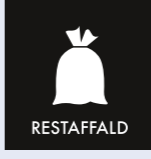
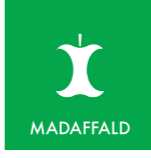








Dette er ensbetydende med at der i Billund Kommune skal flyttes rundt på hvordan affaldet sorteres og hvilke typer affald, der fremadrettet må komme i samme rum i genbrugsbeholderen. Herudover skal tekstil, drikkekartoner og farligt affald tilføjes til den nuværende henteordning for genanvendeligt affald. Den nye genbrugsindsamling samt indsamling af farligt affald forventes implementeret i 2023. Indsamling af tekstil forventes etableret allerede i 2022. Ændringerne i den kommunale henteordning er skitseret i tabel 4.

Når de nye indsamlingsordninger udrulles i 2023, vil de genanvendelige affaldsfraktioner indsamles i to genbrugsbeholdere, hvor flere affaldstyper skal sorteres i samme rum. For borgere i enfamiliehuse betyder det, at de fra 2023 får en yderligere genbrugsbeholder til de genanvendelige fraktioner. For etageejendomme, rækkehuse og sommerhuse vil det være muligt at etablere fælles affaldsløsninger, som flere allerede kender fra i dag.

MÅLSÆTNING

BILLUND KOMMUNE ØNSKER AT ETABLERE EN AFFALDSLØSNING DER:

- er fleksibel i forhold til eventuelle fremtidige krav eller ændringer
- leverer en høj service for borgerne
- der sikrer en høj indsamlings- og genanvendelsesprocent af husholdningsaffaldet
- er regulerbar således forskellige boligtyper har mulighed for at vælge mellem forskellige affaldsløsninger, alt efter hvad der fungerer bedst muligt for den enkelte bolig.

		2021	2022	2023
RESTAFFALD		✗		
MADAFFALD		✗		
METAL		✗		
GLAS		✗		
PLAST		✗		
PAPIR		✗		
PAP		✗		
MAD- & DRIKKEKARTONER				✗
FARLIGT AFFALD				✗
TEKSTIL			✗	

Tabel 4 Affaldsordninger i Billund Kommune

De kommende sorteringskrav til den nye genbrugsindsamling vil udformes frem mod 2023. Med den nye genbrugsindsamling, håber Billund Kommune at borgerne vil opleve en større service, da det herved vil være muligt at få afhentet flere affaldstyper direkte fra matriklen. Herudover forventes det at de nye ordninger vil have en positiv indvirkning for at nå målet for 65% genanvendelse i 2035, da antallet af fraktioner til genanvendelse øges.

8.1.1.1 Tekstil

Ordnningen for indsamling af tekstil forventes indført allerede i 2022, og altså før udrulningen af den nye genbrugsbeholder. Ordnningen forventes indført som en særskilt indsamlingsordning, hvor tekstilaffald frasorteres og indsamles adskilt fra øvrige fraktioner. Indsamling af tekstilaffald skal ske i forbindelse med tømning af den eksisterende genbrugsbeholder. Således sikres det at ordningen kan indføres uafhængig af den kommende genbrugsindsamling.

8.1.1.3 Farligt affald

Som supplement til ovenstående genbrugsindsamling, planlægger Billund Kommune at indføre miljøkasser til indsamling af farligt affald og småt elektronik i 2023. Både farligt affald og småt elektronik skal behandles korrekt, for at vi kan genanvende metaller og holde styr på de giftige stoffer der kan være i affaldet.

Ordnningen vil udformes i løbet af planperioden. Det er dog fastlagt at ordningen skal fungere som en husstands-nær indsamling, så miljøklasserne afhentes på borgernes bopæl/matrikel. Det skal, tillige genbrugsindsamlingen, være muligt for etageejendomme og rækkehuse at tilpasse ordningen, således denne passer til behovet for den enkelte ejendom.

Billund Kommune ønsker med ordningen at gøre det endnu nemmere for borgerne at komme af med deres farlige affald, og samtidig sikre at dette ikke ender i restaffaldet. Det vil fortsat være muligt for borgere at aflevere farligt affald og småt elektronik på genbrugspladserne i Billund og Grindsted.

8.1.2 Forskellige løsninger til forskellige boligtyper

For etageejendomme, rækkehuse og sommerhuse kan etableringen af de nye indsamlingsordninger for husholdningsaffald betyde, at grundejere og boligforeninger skal udvide deres eksisterende fælles affaldsløsninger. Der er flere muligheder for at indrette de fælles affaldsløsninger så de passer til det enkelte sted, herunder; affaldsstationer bestående af containere, nedgravede affaldsløsninger eller eventuelt omlægge individuelle affaldsløsninger til fælles affaldsløsninger. Det samme gør sig

gældende for de kommunale institutioner der skal i gang med at etablere nye affaldsløsninger.

Billund Kommune vil, i forbindelse med udrulningen af den nye ordning, stå til rådighed for råd og vejledning for de ejendomme, der består af flere beboelsesenheder. Billund Kommune ønsker gennem kommunikation og dialog med både grundejere, boligforeninger og lejere at finde den rette løsning, således alle føler sig godt klædt på til at komme i gang med de nye affaldsordninger.

8.1.3 Hold dig opdateret på vores hjemmeside

De kommende sorteringskrav til den nye genbrugsindsamling vil udformes frem mod 2023, hvorfor ordningen og kravene til sorteringen ikke nærmere kan beskrives på nuværende tidspunkt. Med den ændrede indsamling, håber vi i Billund Kommune, at borgerne vil opleve en større service. Ordnningen vil nemlig medføre, at det er muligt at få afhentet flere affaldstyper direkte fra matriklen.

Vi vil bestræbe os på at holde kommunens borgere løbende opdateret ved hjælp af både digitale medier, e-post og lokalavis. Vi vil sørge for at informere om de fremtidige ændringer i god tid. Hvis du er nysgerrig, kan du holde dig opdateret på kommunens hjemmeside

8.2 Ombygning på Billund og Grindsted genbrugsplads

Ombygningsprojektet af genbrugspladserne i Billund og Grindsted blev, som det fremgår af afsnit 6.4, godkendt under forrige affaldsplan. Projektet er endnu ikke afsluttet. Grundet nye miljøkrav, samt skærpede arbejdsmiljøregler, har planerne i flere omgange skulle revideres og tilrettes ny lovgivning.

Som tidligere beskrevet forventes det, at en revideret byggeplan er færdigudarbejdet i løbet af 2021. Renovering og ombygning af genbrugspladserne i både Billund og Grindsted, samt omlastestationen, forventes dermed gennemført i den kommende planperiode. En nærmere beskrivelse af projektet fremgår af tidligere afsnit 6.4.

8.3 Asbest og eternit

Asbest består af en række naturligt forekommende mineraler. Asbest kan ikke brænde og kan modstå utrolig høje temperaturer, kulde, slid og sol. Asbestens hårdhed har medvirket til at materialet har været anvendt i en lang række forskellige bygningsmaterialer op til midten af 1980'erne. I dag er det ikke længere lovligt at fremstille eller anvende asbest eller asbestholdige materialer.

Ved arbejde med asbest og asbestholdige materialer kan der opstå støv. Asbeststøv er sundhedsskadeligt. Udsættelse for asbestfibre kan medføre risiko for udvikling af asbestose og forskellige former for kræft. Derfor er det vigtigt at asbestaffald indsamles og bortskaffes miljø- og sundhedsmæssigt korrekt.

I Billund Kommune indsamles asbestaffald i containere på genbrugspladserne i Grindsted og Billund. Den nuværende indsamling af asbest i containere giver anledning til nogle miljø- og arbejdsmiljømæssige udfordringer. Derfor planlægger Billund Kommune at etablere en henteordning for asbestaffald i den kommende planperiode. Ordnningen for asbestaffald skal blandt andet medvirke til at mindske risiko for støvgener på genbrugspladsen samt sikre en bedre og lettere modtagelse af asbestaffald.

Den kommende ordning for asbestaffald forventes indført som en henteordning med bigbags. Hvor bigbags til asbest og eternit bestilles ved Billund Kommune. Når bigbagen er fyldt, bestilles der en afhentning direkte fra adressen.

Udfordringen med at begrænse eksponeringen for asbeststøv minimeres ved afhentning hjemme hos borgerne. Herudover giver afhentning på ejendommen borgere og virksomheder større incitament til at minimere spild af asbest. Ved afhentning med kran kan emnerne lægges direkte i bigbags i forbindelse med nedtagning.

Ordnningen vil udarbejdes i løbet af planperioden, hvorfor denne ikke nærmere kan beskrives. Desuden ønsker Billund Kommune at der, med krav om emballering, fortsat kan afleveres mindre mængder asbestaffald på genbrugspladserne i Billund og Grindsted.

8.3.1 Mindre mængder asbestaffald

Billund Kommune modtager væsentligt mere asbestaffald, end andre kommuner i Deponi-Syd regi. Omkostningerne til håndtering af asbestaffald er store og har betydelig indflydelse på borgere og virksomheders adfærd i forhold til håndtering.

I forbindelse med nedrivninger og restaureringer er det ofte ejerne selv der kører affaldet på trailer til genbrugspladsen.

Derved håndteres affaldet som privat affald, og der er i Billund Kommune ingen afregning eller begrænsning. Det formodes, at en del af asbesten på genbrugspladsen kommer fra nabokommunerne, der ikke har samme ubegrænsede og afregningsfrie ordning for borgerne.

Ved henteordningen er det kun muligt at få afhentet asbest- og eternitaffald, hvis affaldet er genereret i Billund Kommune. Den samlede mængde asbest- og eternitaffald fra borgere forventes

deraf betydelig reduceret, ved indførelse af den kommende henteordning. Det vil tillige have en positiv betydning for kommunens genanvendelsesprocent, da asbest- og eternitaffald ikke kan genanvendes eller nyttiggøres til andre formål.

9. VURDERING OG TIDSPLAN FOR AFFALDSPLAN 2021-2033

Affaldsplanen er et styrings- og planlægningsværktøj, som skal understøtte at Billund Kommune kommer i mål med de visioner planen indeholder. Nye affaldsordninger og udvalgte indsatsområder skal sikre at Billund Kommune opnår en genanvendelsesprocent på 65% i 2035.

Hvorledes de enkelte indsatsområder påvirker genanvendelsesprocenten, er svært konkret at vurdere. Nogle indsatsområder vil have en større direkte effekt på genanvendelsesprocenten, hvor andre kan være svære at måle, men i stedet vurderes at have mere afledte og længerevarende effekt. Eksempelvis vil indsatsen målrettet brændbart affald, der indgår i beregningerne for

genanvendelsesprocenten, have en direkte effekt på den samlede genanvendelsesprocent. Hvorimod indsatsområder målrettet dialog og undervisning vil have mere indirekte effekter på den samlede genanvendelsesprocent, da det vil øge forståelsen for hvorfor det er vigtigt at sortere korrekt.

Desuden er indsatsområderne for planen overordnet beskrevet og de tilknyttede aktiviteter, der skal til for at indfri målene, er endnu ikke fastlagt. Det er svært at forudsige hvilke muligheder, der kan opstå undervejs i planperioden. Vi ønsker samtidig at samarbejde med interesserede borgere og virksomheder i udviklingen af initiativerne. Derfor udformes de konkrete aktiviteter

i løbet af planperioden, når de enkelte indsatser skal iværksættes, så vi på den måde sikrer at indsatserne bliver tidssvarende og målrettede. Det ambitionsniveau som fastlægges i implementeringsfasen vil have en væsentlig betydning for effekten af de korrekte initiativer og aktiviteter indsatsområderne omfatter.

På baggrund heraf vurderes det at indsatsområderne og de dertilhørende aktiviteter, samlet set vil bidrage til at indfri de nationale målsætninger om øget genanvendelse frem mod 2035. Herudover vil den kommende husstandsindsamling opfylde de nationale krav der stilles til den fremtidige husstandsne indsamling af de ti affaldsfraktioner.

Affaldsplan 2021-2033 har taget afsæt i den cirkulære tankegang regeringen beskriver i Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi. Det er Billund Kommunes forventning at initiativerne, beskrevet i Affaldsplan 2021-2033, vil understøtte øget genbrug og mere genanvendelse, samtidig med at affald til forbrænding og deponi mindskes.

9.1 Tidsplan

I tabel 5 - Prioritering af indsatsområder og nye affaldsordninger i Affaldsplan 2021-2033 ses hvornår de enkelte aktiviteter forventes gennemført indenfor de første år af affaldsplanens løbetid.

Rækkefølgen af de forskellige aktiviteter er udarbejdet efter Teknik- og Miljøudvalgets prioritering og vægtning af indsatsområderne, samt en vurdering af indsatsområdernes miljøeffekt. Tidsplanen tager også udgangspunkt i de nationale krav og deadlines for de nye indsamlingsordninger. Nogle indsatser udgør kortere projekter og kampagner, hvor andre vil strække sig over hele planperioden.

PRIORITERING AF INDSATSOMRÅDER OG NYE AFFALDSORDNINGER I AFFALDSPLAN 2021-2033

		2021	2022	2023	2024	2025		
TEMA 1	AFFALDSFOREBYGGELSE, DIREKTE GENBRUG OG ØGET GENANVENDELSE							
1.1	DIREKTE GENBRUG OG CIRKULÆR ØKONOMI							
1.4	FJERNELSE AF SMÅT BRÆNDBART OG DEPONI							
TEMA 2	ERHVERVSAFFALD							
2.1	ANMELDELSE AF BYGGE- OG ANLÆGSAFFALD							
2.2	GENERELLE VEJLEDENDE VIRKSOMHEDS- OG KONSULENTBESØG							
TEMA 3	KOMMUNIKATION, DIALOG OG UNDERVISNING							
3.1	KOMMUNIKATION OG DIALOG MED BORGERNE							
3.2	DIALOG PÅ GENBRUGSPADSERNE							
3.3	UNDERVISNING MED AFFALD, GENBRUG OG GENANVENDELSE I FOKUS							
TEMA 4	KOMMUNEN SOM VIRKSOMHED							
4.1	SORTERING PÅ DE KOMMUNALE INSTITUTIONER							
4.2	SORTERING I DET OFFENTLIGE RUM							
	PLANLÆGNING AF NYE AFFALDSORDNINGER							
	INDSAMLING AF TEKSTIL		2022					
	NY GENBRUGSINDSAMLING OG INDSAMLING AF MAD- OG FØDEVAREKARTONER			2023				
	INDSAMLING AF FARLIGT AFFALD			2023				
	HENTEORDNING FOR ASBESTAFFALD		2022					
	OMBYGNING PÅ GENBRUGSPADSERNE		2022					

Tabel 5

10. ØKONOMI

Affaldsplan 2021-2033 rummer i alt ni indsatsområder, som skal understøtte Billund Kommune i at nå de visioner planen indeholder.

Nogle aktiviteter tilknyttet de ni indsatsområder vil have en driftsmæssig karakter, som for eksempel planlægning af en ny kommunikationsstrategi til borgere og virksomheder. Udgifternes til disse aktiviteter kan derfor være indeholdt i de nuværende budgetter og gebyrer. Dog kan det ligeledes forventes, at der skal frigøres ressourcer og midler til, at indfri nye tiltag i forbindelse med etablering af indsatsområderne beskrevet i affaldsplanen. Forud for igangsætningen af de forskellige aktiviteter, vil der ske en politisk behandling, indeholdende et eventuelt investeringsbudget samt en kortlægning af afledte driftsudgifter aktiviteterne kan medføre.

Desuden vil implementering af den nye husstandsindsamling, medfører at der skal tages stilling til meromkostninger i forhold til indkøb af indsamlingsmateriel samt afsætning af nye affaldsfraktioner. Forud for igangsætningen af disse aktiviteter vil der også her ske en konkret politisk behandling indeholdende et detaljeret investeringsbudget og afledte driftsudgifter. Ifølge beregninger foretaget af Dansk Affaldsforening, vurderes det at meromkostningerne for en typisk husstand vil være omkring 500 kr./år.

Det er vanskeligt, på nuværende tidspunkt, at konkretisere de økonomiske konsekvenser for Affaldsplan 2021-2033 nærmere, da det fortsat er uvist hvordan den nye indsamlingsordning endelig udformes samt hvordan aktiviteter og nye tiltag i forbindelse med indsatsområderne fastlægges i Billund Kommune.

11. HENVISNING

Kommunale affaldsplaner skal tage udgangspunkt i nationale planer og strategier. Planen er derfor udarbejdet efter følgende:

- **Bekendtgørelse om affald nr. 2159 af 9. december 2020**
- **Regeringens nationale plan for forebyggelse og håndtering af affald: Handlingsplan for Cirkulær Økonomi 2020-2032 af 9. februar 2021.**
- **Politisk aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet) og Venstre, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Alternativet om Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi af 16. juni 2020**
- **Affaldsrammedirektivet art. 28 og 29**

Forslag til Affaldsplan 2021-2033 har været fremlagt til offentlig høring i perioden 22. juni til 23. august 2021. Affaldsplan 2021-2033 er godkendt i Billund Byråd den 5. oktober 2021.

BILAG 1: OVERSIGT OVER AFFALDS- ORDNINGER OG -MÆNGDER FOR HUSHOLDNINGSAFFALD

Tabel 6 viser en samlet oversigt over affaldsordningerne for husstande i Billund Kommune i 2019/2020.

Fraktioner		Genbrugspladser	Små genbrugspladser	Hjemmet
Dagrenovation	H01			×
Organisk affald	H02			×
Stort brændbart	H03	×		
Småt brændbart	H03	×	×	
Deponi	H04	×		
Deponi - Asbest	H04	×		
Deponi - gips	H04	×		
Papir inkl. aviser	H05	×	×	×
Bøger	H05	×		
Pap	H06	×	×	×
Glas	H07	×	×	×
Døre og vinduer med glas	H07	×		
Planglas	H07	×		
Plast	H08	×	×	×
Emballage papir	H09	×	×	×
Emballage pap	H10	×	×	
Emballage glas	H11	×	×	
Emballage metal	H12	×	×	×
Emballage plast	H13	×	×	×
PVC	H14	×		
Rent træ	H15	×	×	
Imprægneret træ	H16	×	×	

Fraktioner		Genbrugspladser	Små genbrugspladser	Hjemmet
Haveaffald	H17	×	×	
Jern og metal	H19	×	×	
Kabelskrot	H19	×		
Dåser	H12			×
Jord	H20	×		
Bygge- og anlægsaffald	H24	×		
Musten, tegl og murbrokker	H24	×		
Sanitet og glaseret tegl	H24	×	×	
Isolering	H24	×		
Farlig Affald	H26	×		
Trykflakser	H26	×		
Direkte genbrug		×	×	
Gips	H28	×		
Dæk	H31	×		
Tekstiler	H39	×	×	
Porcelæn	H04	×	×	
Lyskilder	H40	×	×	
Fotovoltaiske paneler	H41	×		
Stort udstyr (WEEE)	H42,H43	×		
Småt Udstyr (WEEE)	H44, H45, H46, H47	×		
Bærebare batterier	H48, H49, H50	×	×	×

Tabel 6 Oversigt over affaldsordninger i Billund Kommune pr. 2019/2020

Som det fremgår af tabellen, er det muligt at sortere i ni fraktioner husstands-nært. På de små genbrugspladser er der mulighed for at bortskaffe flere affaldsfraktioner, herunder haveaffald samt rent og imprægneret træ. Dog skal man til de store genbrugspladser i Grindsted og Billund hvis man ønsker at bortskaffe fraktioner, som kræver uddannet personale at håndtere, såsom farligt affald.

Grunden til at de husstands-nære genbrugsfraktioner, benævnes som emballage papir, pap, plast, glas og metal er, at genbrugs-

beholderen kun er tiltænkt det affald, som typisk produceres i husholdningerne. Det er blandt andet derfor kommunens borgere opfordres til at aflevere store papkasser, fra eksempelvis fjernsyn, på genbrugspladserne.

På tabel 7 kan der ses en samlet oversigt over mængder husstandsaffald fordelt på H-koder.

H-kode	Fraktioner	Mængde (ton)
H01	Dagrenovationslignende Affald	4.346,9
H02	Madaffald	1.577,3
H03	Forbrændingseget	667,1
H04	Deponeringseget	279,5
H05	Papir inkl. aviser	104,2
H07	Glas	153,5
H08	Plast	42,7
H10	Emballage pap	1.607,5
H11	Emballage glas	124,0
H12	Emballage metal	43,7
H13	Emballage plast	146,1
H14	PVC	28,7
H15	Træ	1.094,5
H16	Imprægneret træ	299,7
H17	Haveaffald	6.443,3
H19	Jern og Metal	427,4
H24	Bygge- og anlægsaffald	668,5
H26	Farligt Affald	119,1
H27	Storskrald	537,1
H28	Gips	75,1
H29	Øvrigt affald	1.054,3
H30	Emballge træ	0,6
H31	Dæk	77,7
H36	Blandet emballage	803,8
H39	Tekstiler	13,0
H42	Stort Udstyr (WEEE)	31,8
H43	Udstyr til temperaturudveksling (WEEE)	16,3
H44	Småt udstyr (WEEE)	87,9
H45	Skærme, monitorer og udstyr med >100 cm	33,4
H46	Småt it- og teleudstyr	23,9
H47	Blandet elektronik	1,9
H48	Bærbare batterier	12,8
H50	Bilbatterier	50,0
	Samlet husholdningsaffald	20.993,4

Tabel 7 Husholdningsaffald 2019 fordelt på H-koder

BILAG 2: OVERSIGT OVER AFFALDSMÆNGDER FOR ERHVERVSAFFALD

På nedenstående tabel 8 kan der ses en samlet oversigt over mængder erhvervsaffald fra Billund Kommune på E-koder.

E-kode	Fraktion	Mængde (ton)
E01	Dagrenovationslignende Affald	13.641,4
E02	Organisk affald	6.597,8
E03	Forbrændingseget	19.801,7
E04	Deponeringseget	114,0
E05	Papir inkl. aviser	532,1
E06	Pap	98,5
E07	Glas	170,6
E08	Plast	247,5
E10	Emballage pap	3.126,3
E11	Emballage glas	72,3
E12	Emballage metal	2,8
E13	Emballage plast	224,4
E14	PVC	26,7
E15	Træ	1.092,9
E16	Imprægneret træ	26,0
E17	Haveaffald	1.843,4
E19	Jern og Metal	10.956,0
E20	Uforurenet jord	11.806,2
E21	Forurenet jord	4.838,5
E22	Batterier	75,1

E-kode	Fraktion	Mængde (ton)
E24	Bygge- og anlægsaffald	6.210,0
E25	Sten	21,9
E29	Farligt affald	825,8
E30	Gips	58,6
E31	Øvrigt affald	321,2
E32	Emballge træ	337,0
E33	Dæk	307,7
E34	Asfalt	3.340,0
E35	Restprodukt fra forbrænding	316,4
E37	Slam	42.962,5
E38	Organisk affald (som ikke er omfattet af øvrige)	1,9
E40	Lyskilder	0,0
E42	Stort udstyr (WEEE)	3,6
E43	Udstyr til temperaturudveksling (WEEE)	0,6
E44	Småt udstyr (WEEE)	50,8
E45	Skærme, monitor og udstyr med >100 cm	3,1
E46	Små it-teleudstyr	1,5
E47	Blandet elektronik	25,6
E48	Bærbare batterier	9,1
E50	Bilbatterier	47,5
	Samlet mængde inkl. jord	133.582,4

Tabel 8: Erhvervsaffald 2019 fordelt på E-koder



Billund
kommune

